ԺԶ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 4020 ՄԱՅԻՍ 21 / 2 ՅՈՒՆԻՍ 1899 ՈՒՐԲԱԹ 23 ՄՈՒՀԱՐՐԷՄ 1317 ԺԶ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 4020

درعلیه غلطه ده (آرەولك) غزته سی اداره خانه سنه
ՊՈԼԻՍ, Ղալաթիա, Նորատունկեան խան

Les annonces sont reçues
à la Direction du Journal "AREVELK"
Galata, CONSTANTINOPLE.

Նամակ կամ որ եւ է գրութիւն պէտք է ուղղել
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԹԵՐԹԻ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ

20 ՓԱՐԱ

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԹԵՐԹ

ԱԶԳԱՅԻՆ, ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Պոլսոյ եւ գաւառներու համար	տարեկան.	140 Ղր.
» » »	վեցամսեայ.	70 »
» » »	եռամսեայ.	40 »
Օտար երկիրներու համար	տարեկան.	40 Ֆրք
» »	վեցամսեայ.	20 »

Դրամի փոխարէն փոստայի փուլ կ'ընդունուի, 115 դրուշի փուլը 100 դրուշի հաշուով։
Տեղական թղթատարի ծախքը բաժանորդներուն կը վերաբերի։
Ծանուցմանց համար պէտք է դիմել ուղղակի խմբագրատուն։

20 ՓԱՐԱ

ՄԱՅՐ–ԱԹՈՌԻ ԳՈՐԾԵՐ

ՍԻՆՈԴԻ ՊՐՕԿՈՒՐՈՐԻՆ ԲԱՑԱՏՐՈՒԹԻՒՆԸ
Ամուսնալուծման եւ ռուսերէն լեզուով երդման հարցերու մասին։

Ինչպէս արդէն ծանուցեցաւ Կովկասեան Թղթակցութիւններու և լուրերու բաժնին մէջ, Ս. Հայրապետը Էջմիածին վերադառնալէն ի վեր՝ իր ուշադրութեան գլխաւոր առարկան դարձած են երկու կարեւոր խնդիրներ որոնք կը յուզուին Մայր Աթոռի մէջ, Կալիձին իշխանին Նախաձեռնութեամբ։ Ասոնցմէ առաջինն է ամուսնական գործերու և ամուսնալուծման վճիռներու մասին Կաթողիկոսին իրաւասութիւնը սահմանափակել՝ Սինոդին ենթարկելով զայն. երկրորդն է՝ Ռուսիոյ պետական ամէն կարգի ծառայութեանց մէջ մտնող Հայերուն երդումը ռուսերէն լեզուով կատարել տալու առաջարկը։ Սինոդին պրօկուրորը՝ Պ. Կանչելին՝ որ այս միջոցիս Թիֆլիզ կը գտնուի, հարկ դատեր է այս կրկնակ պահանջումներու մասին իր տեսութիւնները պարզել Կաւկազ լրագրին մէջ որմէ շահեկան կը համարինք քաղուածք մը ներկայել մեր ընթերցողներուն.

1836էն, կը գրէ Պ. Կանչելին,— այսինքն Պալաժէնիայի հաստատման թուականէն ի վեր,— ամուսնական խնդիրները կը վճռուէին միշտ և անյապաղ, ոչ որոշ օրէնքի մը հիման վրայ, Սինոդին մէջ, Կոնսիստորիաներու բովէն անցնելէ ետքը. իսկ ամուսնալուծութիւնները առհասարակ հազուադէպ էին։ 1893ին, Սինոդի քանի մը անդամներ, «անկոչ օրէնսգէտ» մը (°) մոլորուած,— որ հազիւ կրնար օրէնքի յօդուածները որոշել և որ յաջողած էր համոզել նոր Կաթողիկոսը՝ ռուսական օրէնսդրութեանց տակաւին տեղեակ չըլլալուն պատճառով,— սկսան ամուսնական գործերը ու ամուսնալուծութիւնները համարել իբրեւ զուտ հոգեւոր բնութիւն ունեցող գործեր զորս միմիայն Կաթողիկոսը պէտք է վճռէ՝ իր որոշումները հիմնելով Սինոդի զեկուցումներուն վրայ։ Ասոր համար, «անկոչ օրէնսգէտ»ը մինչեւ անգամ շարադրած ու պատրաստած էր Սինոդի օրագրութիւններէն քաղուած առանձին թուղթեր, և իմ (պրօկուրորին) բողոքներս անհետեւանք մնացին։ Իսկ երբ ամուսնալուծումները վասն սուր հանգամանք ստանալ, օրինակի համար երբ ամուսնալուծական վճիռները տրուեցան նոյն իսկ խնդրարկուին խնդրագրին վրայ, առանց օրինական քննութեան և լոկ խնդրագրին մէջ գրուածին հիմանը վրայ, և ամուսինները կը բաժնուէին՝ երկիմարդուն թոյլ տրուելով նորէն կարգուիլ, իսկ կնոջը արգիլուելով այդ բանը՝ կամ երկուքն ալ կը թոյլատրուէր պսակուիլ, ինծի (միշտ պրօկուրորին) ուրիշ բան չէր մնար ընել եթէ ոչ միջոցներ ձեռք առնել վերականգնելու օրինական կարգը և անդիր յարուցանել՝ ամուսնական գործը օրինական կարգով վճռել տալու համար։

Պրօկուրորը՝ ձեռնհաս իշխանութեան մօտ իր այս դիմումը բրած էր 1898 մայիսին. և այս տարուան մարտին հրատարակուեր է Սենատին «ուքազ»ը — Ռուսիոյ Ծերակոյտին որոշմնագիրը — որուն համեմատ՝ ամուսնական ու ամուսնալուծման գործերը պէտք է հետեւեալ աստիճանական կարգով անցնին նախ Կոնսիստորիաներէն և յետոյ Ներկայացուին Սինոդին ու այնտեղ վճռուին։ Իսկ զուտ հոգեւոր գործեր պիտի նկատուին միայն ժամասացութեան և այս կարգի եկեղեցական գործերը։

Գալով երդման խնդրին, պրօկուրորը քիչ մը աւելի բացատրութեան կը մտնէ, պատմական յիշատակութեան մը վրայ հիմնուելով.

1891ին, Էջմիածնայ Սինոդի դիւանատան Նոր Նշանակուած պաշտօնեաներէն մէկը հաւատարմութեան երդում պիտի ընէր. այդ անձը շատ լաւ ռուսերէն գիտէր։ Հանգուցեալ Երեմիա արքեպիսկոպոս որ կաթողիկոսական տեղապահ էր այդ թուականին ու կը նախագահէր Սինոդին, որոշեց վարդապետ մը որ երդումը կատարել պիտի տար յիշեալ պաշտօնեային. ես եւ ինքը, ըստ սովորութեան, գացինք համազգեստով։ Սինոդի անդամները դահլիճը հաւաքուեր էին. իսկ ես իմ գրասենեակս մտայ կարգադրելու համար որ երդման թուղթը պատրաստեն հայերէն լեզուով, վասն զի Սինոդին գործավարութիւնը ընդհանրապէս կը կատարուի այդ լեզուով և ես ինքս՝ իբրեւ նախկին հաշտարար դատաւոր՝ սովորութիւն ունէի հայ վկաները երդուեցնել հայերէն լեզուով, հայ քահանաներու միջոցաւ։ Բայց առաջին անգամ գտնուելով պարագայի մը մէջ ուր պետական ծառայութեան մտնող մը հաւատարմութեան երդում պիտի ընէր Թագաւոր-Կայսեր; և ես ինքս ալ, պաշտօնավարութեանս ընթացքին մէջ, սովորած ըլլալով միշտ երդնուլ ռուսերէն լեզուով, կանգ առի. մտածեցի որ հարցնեմ դիւանատունը թէ այդ բանը ինծմէ առաջ ինչպէս կ'ըլլար. իբրեւ պատասխան յանձնեցին ինծի երդման վերաբերող թուղթերը որոնց մէջ կար Ներքին գործոց նախարարին մէկ առաջարկը՝ իմ պրօկուրոր նշանակուելէս առաջ։ Այդ առաջարկին առիթ տուած էր Աստրախանի մէջ հայ քահանայի մը մերժումը՝ ռուսերէն երդում ընել տալու Հայերուն։ Նախարարական պաշտօնագիրը՝ հիմնուելով օրինական տրամադրութիւններու և կարգ մը դէպքերու վրայ՝ խստիւ կ'առաջարկէր Սինոդին որ հայ քահանաները ռուսերէն լեզուով երդում կատարել տան, իսկ ռուսերէն չհասկցողներուն՝ թարգմանի միջոցաւ. «հակառակ պարագային մէջ, կ'աւելցնէր, վարչական խիստ միջոցներ ձեռք պիտի առնուին»։

Պրօկուրորը շարունակելով իր պատմութիւնը, կ'ըսէ թէ այս առաջարկին ի պատասխան՝ Մակար Կաթողիկոսը խնդրագիր տուած էր Նախարարութեան, յայտնելով թէ գործնականապէս անկարելի է իրեն համակերպիլ Նախարարական սոյն կարգադրութեան, իբրեւ Հայ Եկեղեցւոյ կանոններուն հակառակ։ Միեւնոյն ժամանակ Սինոդը շրջաբերական մը ուղղելով թեմերուն, պատուիրած էր որ հայ քահանաներէն ոչ մէկը չհամաձայնի ռուսերէն երդում ընել տալ Հայերուն, աւելցնելով թէ այն հոգեւորականը որ այս կարգադրութեան հակառակ շարժի՝ պիտի բանադրուի։

Պ. Կանչելին, փոխանակուած բոլոր պաշտօնագիրներուն տեղեկանալէ ետքը, երբ կը պահանջէ որ վերեւ յիշուած պաշտօնեան պէտք է ռուսերէն երդնու, Սինոդի բոլոր անդամները, Նախագահին հետ, կը յայտարարեն թէ իրենք չեն կրնար համակերպիլ այդ բանին. պրօկուրորը դահլիճէն կը մեկնի, ըսելով թէ իրողութիւնը պիտի տեղեկագրէ Բեդերսպուրկ։ Սինոդը իսկոյն օրագրութիւն կը կազմէ որուն դէմ կը բողոքէ պրօկուրորը. երկու գրութիւններն ալ Ներքին գործոց Նախարարութեան կը ղրկուին որ կը յանձնէ զանոնք Սենատին։

Այս դէպքը կը պատահէր 1891ին. անկէ ի վեր, պրօկուրորը գրեթէ ամէն տարի կրկներ է իր դիմումը կառավարութեան մօտ, մինչեւ որ այս տարուան յունուարին՝ Կովկասի կառավարչապետ Կալիձին իշխանին միջոցաւ Ներքին գործոց Նախարարութեան մօտ իր բրած վերջին մէկ դիմումին վրայ, ստացեր է Սենատին բացատրութիւնը ի մասին երդման խնդրին (զոր հաղորդեցինք արդէն երկուշաբթի օրուան թիւով)։ Այդ որոշման համաձայն, Ներքին գործոց Նախարարութիւնը կը պահանջէ Ս. Հայրապետէն՝ ջնջել իր Նախորդին որոշումը, և հրամայել բոլոր թեմերուն որ պետական որ և է ծառայութեան մէջ մտնող Հայերուն ռուսերէն լեզուով երդում կատարել տան։

Կը մնայ գիտնալ թէ, Ս. Հայրապետը ու Սինոդը հարկ պիտի դատե՞ն նոյն ընդդիմութիւնը ցոյց տալ ինչ որ տուած էին Մակար Կաթողիկոս և անոր մահէն ետքը տեղապահ Երեմիա արքեպիսկոպոսը՝ իրենց ժամանակից Սինոդներով։ Առ այժմ այս մասին որոշ բան մը չենք կրնար ըսել, սպասելով Էջմիածնէ հասնելիք լուրերուն։

ՊԶՏԻԿ ՆՈԹԵՐ

ԱՒԵԼԸ ՈՒ ԽԱՉԸ

Գիտէի որ լուսարարը քահանայ կրնայ օծուիլ երբեմն. բայց կը խոստովանիմ որ ժամկոչի մը քահանայ շինուիլը անտիպ բան մըն էր ինծի համար։

Իրաւ է որ գլխուն վրայ մրթմրթուած քանի մը աղօթք, սքեմին համար երեքչորս կանգուն սեւ ասուի, և փակեղ մը՝ կը բաւեն ատոր։

Եւ այսպէս՝ մեր ժամկոչ աղբարը որ երէկ իր շալվարին մէջ դէպ ի ինծի կը վազէր տաճարը մտած պահուս հովանոցս պահելու, և դուրս ելլելուս զայն ինծի տալով ձեռքը երկուքնոց պարգեւիս կ'երկնցնէր, վաղը, քահանայ՝ ձեռքը նորէն պիտի երկնցնէ ինծի, բայց այս անգամ զայն պագցնել տալու համար։

Երազ մը չէ սակայն, թէպէտ երեւոյթէն կու գայ այս արձագանգը. հետաքրքի՞ր էք աղբիւրը գիտնալու.— իմ թերթիս մէջ կարդացի, Արեւելքին մէջ։ Պէօյիւքտէրէի եկեղեցիին Գրիգոր ժամկոչն է զոր Երզնկայի առաջն. տեղապահը քահանայ տանիլ կ'ուզէ իր քաղաքը. հարս տանելու պէս բան մը։

Եւ դիպուածը որ մեր ամէնէս խելացին է երբեմն՝ մեր աչքը բանալու համար, կ'ուզէ որ Ազգ. Լուրերուն մէջ քահանայական քանտրտայի այս յիշատակութեան անմիջապէս տակոքը՝ հետեւեալ «շինիչ» լուրերն ալ արձանագրուած ըլլան.

—Բէշիքթէշի Տ. Սահակ քահանան ինչ ինչ յանցանաց մէջ գտնուած ըլլալուն՝ եկեղեցական պաշտօն վարելէ դադրեցուցուած է.

—Կեսարիոյ Ագսէրայ գիւղին եկեղեցին Տ. Սահակ քահանային մասին (ճակատագրային անո՞ւն մը արդեօք) գանգատանաց հեռագիր մը հասած է Պատրիարքարան։

—Պօմօնչանի Աթանաս քահանան իր կարգէն լուծուած է, և իբր սոսկ աշխարհական կը ճանչցուի։

—Մշոյ Առնրճվանք գիւղին Տ. Երեւում քահանան, իր անունին անհաւատարիմ՝ աներեւոյթ է եղեր. իր հօտը լքեր փախեր է։

Կ'ընդունիմ որ այս տէրպապաները անմեղ գառնուկներ են զեմպիլով թաղող, փակեղ ծախող, ու մեռելը թաղելէ առաջ պօնօ առնող խաչագողերուն քով։

Բայց ամէն անգամ որ ես այս ձեռնադրուած մարդոց տխուր չահատակութիւնները կը կարդամ՝ չեմ կրնար սա խօսքերը չմրմնջել. «Դուն ուզեցիր, Ժօռժ Տանտէն, դո՛ւն ուզեցիր...»։

Քահանան է ապաստանարանը մեր հոգւոյն ցաւերուն. մեր նուաղկոտ խիղճին նեցուկն է ան. «Հաշտութեան միջնորդ» կը կոչենք զինքը, մեր հաշտարար դատաւորն է ան։ Իր խօսքը պիտի զօրացնէ, և իր օրհնութիւնը պիտի սփոփէ մեր սիրտը, և իր աղօթքը ընդունելի պիտի ըլլայ Տիրոջը առջեւ։

Ես ձեր բերուշան զանգակահարը իմ տաներէցս չեմ ըներ, Տեղապահ Հայր. Ոչ, ոչ, ո՛չ։

Թողէք ժամկոչը որ իր կոչնակը հնչեցնէ. Աստուծոյ խօսքը տարածելու անկարող է անիկա։ Ան թո՛ղ աւելը պահէ ձեռքը. ես իր ձեռքը խաչ չեմ տար։

ԱՆՑՈՐԴ.

ԲԵԹՂԵՀԵՄԻ

ԳԵՐՄԱՆ ՈՐԲԱՆՈՑԸ

Մինչեւ հիմա գրեթէ բան մը չի գրուեցաւ Ս. Երկրի Որբանոցներուն վրայ Արեւելքի սիւնակներուն մէջ և, եթէ եղան մէկ քանի թղթակիցներ՝ որ ազգային զանազան թերթերու մէջ հակիրճ տեղեկութիւններ տուին անոնց մասին, գրեթէ մեծ մասամբ զուրկ էին իրական գաղափար մը ընծայելէ անոնց վիճակին վրայ։

Որբանոցներուն վրայ վարկպարազի հայեացք մը նետել ու անցնիլ միայն՝ բաւական չէ՛։ Ըսել՝ թէ Որբանոցներ կան ուր անօք ու անպաշտպան հայրիկաւոր մանկտիք՝ ո՛չ առաւել քան երկոտասանամեայ, կը պատսպարուին ու հաց մը կը գտնեն ուտելու, չի զօրեր Որբանոցի մը բո՛ւն Նուիրական հանգամանքը ի վեր հանելու։ —Անասուն կենդանիներէ երբէք տարբերութիւն չի պիտի ունենային ի հօրէ և ի մօրէ զուրկ այդ փոքրիկները՝ եթէ միայն գիշերները պատսպարուելու և, հաց մը գտնելով, փորերնին կշտանալու համար ընդունուած ըլլային այդ յարկերուն ներքեւ և, օրն ի բուն, աշխատէին քար ու փայտ կրելու՝ ի հաճոյս և ի շահ Որբանոցներու պետերուն կամ վարիչներուն և հալումաշ ըլլային գործաւորական զանազան աշխատութեանց տաժանակիր բեռին ներքեւ։ Այս պարագային մէջ՝ Որբանոցները անշուշտ պիտի դադրէին որբանոց ըլլալէ, ինչպէս նաեւ անոնց պետերն ու վարիչները՝ որբախնամներ կոչուելէ։

Խեղճ փոքրիկներ, կայտառ, զուարթ, ուշիմ ու ընդունակ, որոնց մարմինն ու հոգին յանձնուած են այդ Որբանոցներուն՝ Ֆիզիքապէս ու հոգեպէս հրահանգուելու համար, իրենց մարմնոյն հետ իրենց հոգեկան սնունդն ալ կը պահանջեն իրաւա՛մբ և, անշուշտ հաւաս մանուկի մը հոգեկան սնունդը պէտք չէ որ զոհուի Որբանոցի մը պետին քմայքներուն։

Ծնողազուրկ որբուկներու հաւատքին ու տոհմային սովորոյթներուն վրայ բռնանալ. հեռու պահել զանոնք իրենց եկեղեցիէն. ցոյց չտալ անոնց տէրտէրի կամ վարդապետի մը երեսը ու խրտչեցնել զանոնք անոնցմէ. մոռցնել տալ անոնց իրենց մայրենի լեզուն. և, վերջապէս, զուրկ պահել զանոնք իրենց մայրենի Եկեղեցւոյ հաղորդութենէն ու խունկին ու կնդրուկին անուշիկ հոտերէն. — այդ ամէնը չի՛ նշանակեր՝ թէ Որբանոցները իրենց որբախնամ նուիրական պարտականութիւնները ի գործ կը դնեն այդ տարաբաղդ պզտիկներուն վրայ։

Որբանոցները—անշուշտ օտար որբանոցներուն վրայ է մեր խօսքը—իրենց նշանակութիւնը խսպա՛ռ կորուսած պիտի ըլլան՝ ցորքան ի նկատ չառնեն վերոյիշեալ ճշմարտութիւններն ու անոնց համեմատ չկատարեն իրենց պարտականութիւնը։

Երուսաղէմի որբանոցները որոնց երկուքին մէջ միայն բաւական թուով հայ որբեր ու որբուհիներ կան, ո՛չ նուազ հեռու են ցոյց տալէ իրենց վրայ որբանոցի մը ճշմարիտ նշանակութիւնը։ Ասոնցմէ մէկը՝ Շնէլլէր անուն գերման որբանոցն է՝ համանուն անձի մը հսկողութեան ներքեւ, ուր կան, ի մէջ այլոց, քառասունէ աւելի հայ որբեր. իսկ միւսն է Տալիթակումին՝ գերման մայրապետներու վարչութեան ներքեւ, յորում կը պատսպարուին, օտարազգի որբուհիներու հետ՝ նաեւ քսանէ աւելի հայ աղջիկներ։ Բայց յաջորդ առթի մը թողլով այս երկու որբանոցներու մասին ընել մեր դիտողութիւնները և պարզել անոնց ներկայ հանգամանքը՝ ա՛յնքան տխուր որքան ցաւալի, պարտք կը համարինք այս անգամ գրել Բեթլէհէմի գերման որբանոցին վրայ՝ որ գոնէ վերոյիշեալներէն բոլորովին բացառիկ կերպով իր շահեկան կողմերը ունի։

Ամեն. Տ. Յարութիւն Ս. Պատրիարք Հայրը՝ որ իր բազմապիսի հոգածութեանց մէջ, միտքէ չէ հանած բնաւ թէ Երուսաղէմի և շրջակայ օտար որբանոցներուն մէջ կա՛ն նաեւ զանազան գաւառներէ եկած հայ որբեր, ի հեռուստ իբրեւ ի մօտոյ հայրաբար կը հսկէ անոնց վրայ՝ երբեմն մարդ ղրկելով անոնց որպիսութիւնը հարցնելու և երբեմն անուղղակի տեղեկութիւններ ստանալով անոնց մասին։

Անցեալները Ժառանգաւորաց վարժարանի տեսուչ Տ. Կարապետ վարդապետը ղրկած էր Բեթլէհէմ՝ իմանալու վիճակը տեղւոյն գերման որբանոցին ուր պատսպարուած են միայն քանի չափ հայ որբեր և մէկ քրիստոնեայ օտարազգի տղայ՝ Բեթլէհէմցի որբ մը։ Այս որբերէն 6ը Պոլսեցի են, 2ը Իզմիրցի, 4ը՝ Չընքուշցի, 3ը՝ Ատըեամանցի, 2ը՝ Ուրֆացի, 1ը՝ Պարտիզակցի, 1ը՝ Սեւերեկցի և 1ը՝ Երզրումցի, տասնըհինգ տարեկանէն ո՛չ աւելի ու տասը տարեկանէն ո՛չ պակաս։

Որբանոցը հիմնուած է բարձրադիր տեղւոյ մը վրայ՝ վայելուչ դիրքով, օդասուն ու պարտէզներով շրջապատուած, զոր իր մասնաւոր ծախուց և բարձրագոյն խնամոցը ենթարկած է Վեհ. Աւկուսթա-Վիկտորիա Կայսրուհին որուն կիսաքանդակ արձանը իր Օգոստափառ ամուսնոյն Վիլհէլմ Բ ի արձանին հետ զուգադիր՝ կը բարձրանայ Որբանոցին ընդարձակ դահլիճին մէջ։

Որբանոցին վարիչն է Էմմանուէլ Պէթխեր անուն երէցը՝ որ զաւակն է Գերման Կայսերական տան երէցին։ Տեսուչն է Էմմանուէլ Միլտա՝ նոյնպէս երէց, որոնք դասաւանդութենէ, բարոյախօսութենէ և որբերուն յատուկ ուրիշ զանազան խնամքներէ զատ, հովուական ու քարոզչական մասնաւոր պաշտօններ ալ ունին ժողովրդապետական։ Դուրսէն՝ միայն մէկ դասատու կայ, բնիկ Ցոյն բողոքական երիտասարդ մը՝ Միխայէլ Տիվամի անուն՝ որ մաթեմաթիքական ուսմանց հետ՝ որբերուն կ'աւանդէ... հայերէն լեզուն։

Ինչ,—պիտի ըսեն հիմայ մեր ընթերցողները—Ցո՛յն մը... ա՛յն ալ արաբացի... և հայերէնի դասախօ՛ս... այդ ըլլալո՞ւ բան է...—Այո՛, ճիշդ այդպէս է։ Եւ սակայն Միխայէլ Տիվամի իբրեւ ուսեալ երիտասարդ՝ շատ ուշիմ է հայերէն լեզուն ալ սորվելու իր Փրանսերէնին պէս որուն մէջ բաւական յառաջացած է և զոր սահուն կերպով կը խօսի։ Միխայէլ Տիվամի կ'ուսանի հայերէնը և կ'ուսուցանէ, ու գոհ ենք որ Բեթլէհէմի Գերման որբանոցին մէջ հայերէն լեզուն չմոռցնելու չափ հայերէն դասախօսութիւն մը կայ ամէն օր, մանաւանդ թէ թոյլատրուած է որբերուն հրահանգել իրենց ըստորադասեանները իրենց մայրենի լեզուին մէջ։

Մաքրութեան կողմէ անձամեմատ կերպով վեր է Բեթլէհէմի որբանոցը. որբերու զգեստները վայելուչ, իսկ հսկողութիւնը ամէն բանէ գեր ի վեր է։ Հոս, որբերը երջանիկ են գոնէ, տեսչական քմահաճոյքներու չծառայելով և մասամբ ազատ ըլլալով տաժանելի աշխատութիւններէ։

Հայր Էմմանուէլ Պէթխեր՝ զոր ի մօտոյ կը ճանչնամ, իր բարոյական յատկանիշովը հանդերձ արդարեւ բարեխիղճ ու բարեսիրտ անձնաւորութիւն մըն է, և թոյլ կու տայ տղոց որ երբեմն իրենց հայերէնի դասատու Միխայէլին հետ Հայոց վանքը երթան ու եկեղեցի իջնելով Յիսուսի ծնած Այրը ու խանձարուրուած Մսուրը այցելեն. խեղճ որբուկները, կ'երեւայ, ո՛չ սակաւ մխիթարուած են՝ գէթ տասնը հինգ օրը մէկ անգամ տեսնելով հայ Հայրսուրբերու երեսն ու անոնց աջը համբուրելով։

Մխիթարական է տեսնել ուրեմն Բեթլէհէմի Գերման որբանոցը իր այս վիճակին մէջ՝ բաղդատմամբ Երուսաղէմի միւս որբանոցներուն՝ որոնց վրայ, ինչպէս խոստացանք, պիտի գրենք յաջորդ առթիւ մը։

Երուսաղէմ 9 մայիս

Վ. ԲՈՑՐ

ԳԱՒԱՌԱՅԻՆ ԱՐՁԱԳԱՆԳ

ԱՏԱԲԱԶԱՐ

Հաւաքիչ մը հոս դպրոցին մէկուն վրայ ունեցած պահանջքին կարգադրութեանը համար կիրակի առտու մը Թաղ. Խորհուրդին կը ներկայանայ և կ'ընդունուի առնելիքաւորի մը վայել պատիւներով... ինչ որ հաւաքչին ջիղերը կը թուլցնէ։ Առեւտուրի մէջ տարրական սկզբունք մը կայ, որուն քիչ թէ շատ տեղեակ ըլլալ՝ դրամ ունեցողներու համար անհրաժեշտ է. յարգելի և պատուելի արժանի է դրամ փոխ տուողը... մինչեւ որ չորթուի, իսկ անկէ ետքը՝ դերը կը փոխուի, աղան պարտք ունեցողը կ'ըլլայ։ Խեղճ հաւաքիչը՝ անգիտակ այս սկզբունքին, առնելիքաւորի վեհանձնութեամբ կը համարձակի քաղաքավարութեան հրաւիրել Թաղ. Խորհուրդի անդամ մը, այն ալ իր սեւ բաղդէն՝ յամառ օրէնսգէտ մը, որ չհանդուրժելով, կրակ կտրած լրբենի ածականներու տեղատարափով մը զայն դուրս կը նետէ (*)։

Եւ այս այնպիսի ատենի մը մէջ, որմէ կէս ժամ ետքը ժողով պիտի ըլլայ արդէն զանձանակները վերցնելով, ուղղակի շաբաթական վճարումներու ենթարկելու համար թաղեցիները... պիւտճէ գոցելու համար։

Անհաշիւ խելացութի՛ւն. ալ անկէ ետք ո՞ր թաղեցի անհատ կանխավճար ընելու կրնայ յօժարիլ, իր դրամովը ողջ գլուխը Աւետարանի տակ դնելո՞ւ համար։

Դարավերջիկ մարմնամարզի փորձ մըն ալ պատմեմ. Ս. Հրեշտակապետ թաղի Արամեան վարժարանի սաները՝ անցեալ օր կ'երթան Ս. Կարապետ թաղի Ներսէսեան վարժարանի սաներուն վրայ, գործնական մրցում մը կատարելու համար։

Գիտէ՞ք ինչու։

Որովհետեւ—իբր թէ,—Ս. Կարապետի ուսուցիչները հրապարակաւ նախատած կամ բամբասած ըլլան Ս. Հրեշտակապետ թաղի ուսուցիչները,

Թէեւ կը ստուգուի թէ անհիմն է, և սակայն սասնկ առիթ մըն ալ ե՞րբ պիտի ներկայանար հրաժարեալ Տեսուչին՝ մեկնելէ առաջ յիշատակ մը ձգելու։

ԴՐԱՆԻԿ

(*) Վերջին պահուն մեր թղթակիցը կ'իմացնէ մեզ թէ հաւաքիչը Թաղ. Խորհրդոյ յիշեալ անդամին դէմ պատւոյ դատ պիտի բանայ, անոր ըսած ծանր խօսքերուն համար։

ՏԻՎՐԻԿ

Տիվրիկ Սըվազի կուսակալութեան մէջ 10,000 բնակիչներով գայմագամանիստ քաղաք մըն է, Թուրք և հայ ազգաբնակութեամբ։ Հայերուն մեծ մասը արհեստաւոր են և կամ ուրիշ մանր մունր աշխատութիւններով կը զբաղին։ Ունին Ս. Ներսէսեան անունով վարժարան մը և երկու եկեղեցի։

Ս. Ներսէսեան վարժարանը՝ 1880ին շինուած, բաւական ճաշակաւոր քարակերտ շէնք մըն է, ուր 400ի մօտ աշակերտ կը յաճախեն։ Դպրոցը սակայն անկերպարան վիճակ մը ունի, որովհետեւ տնօրէնը՝ որուն հսկողութեան յանձնուած է վարժարանը, անկարող է իր պաշտօնին պահանջները լիովին գոհացնելու։ Հին դրութիւն մը ի գործ կը դրուի վարժարանին մէջ. դրութիւն մը, որ շատ խորթ կու գայ աշակերտներուն։ Քսանըհինգ տարիէ ի վեր շարունակ այդ տնօրէնին ուսուցչութեան տակ տեղացի նոր սերունդը չէ կրցած ո՛և է օգուտ մը քաղել։ Արդի ուսանողներն ալ, որոնք իրենց նախորդներուն պէս ուշիմ են, միշտ պարապ կ'անցընեն իրենց դպրոցական ժամերը, հակառակ կրթուելու համար ունեցած փափաքներնուն։ Տնօրէնին մէկ գէշ դրութիւնն ալ մատնանիշ կ'ընեմ հոս, որմէ շատ կը տուժեն ուսանող պատանիները։ Իւրաքանչիւր դասարան, միեւնոյն նիւթին վրայ տարին երկու կամ երեք գիրք կը փոխէ, միշտ իւրաքանչիւրը սկիզբէն սորվելու բռնադատուելով։ Օրինակի համար նոր քերականութիւն մը տպուելուն պէս, տեսուչը ձգել կու տայ նախապէս այդ դասին վրայ տղոց ունեցած գիրքերը և նորեր բերել տալով, անոնցմէ կը սկսի աւանդել։

Իր հրամանով՝ աշակերտներու ըմբռնելու կարողութենէն շատ վեր դասեր աւանդելու կը պարտաւորուին միւս դասախօսները՝ որոնք առանց բացառութեան իրենց պաշտօնին գիտակից անձեր են թէեւ, բայց ինչ օգուտ որ ձայն չեն կրնար հանել. որովհետեւ հոգաբարձութիւնն ալ, բացի մէկ անդամէ, չ'ուզեր տնօրէնը իր պաշտօնէն հեռացնել։ Անիկա ամէն կերպով իրենց ուզած մարդն է, միշտ պատրաստ իրենց քմահաճոյքներուն առջեւ խոնարհելու։

Մեծ հոգ մըն ալ չի տանիր վարժարանին։ Օրուան մեծ մասը իր սենեակին մէջ քաշուած կ'անցընէ, ուր շրջակայ գիւղերէն գեղացիներ, պարտատէրներ, պահանջատէրներ իրեն կը դիմեն աղերսագիր և կամ դատական այլ և այլ գրութիւններ խմբագրել տալու համար։ Պզտիկ բանով ալ չի գոհանար ու խեղճ մարդիկը փետտուած հաւի մը վիճակով կը մեկնին իր քովէն։ Հոգաբարձութիւնը գիտէ բոլոր ասոնք, բայց ամէն տարի կանոնաւորապէս կը վճարէ անոր 30 ոսկի տարեթոշակը։ Կ'իմանանք թէ տնօրէնին այս ընթացքէն գայթակղած, ուսուցիչներէն շատերը պիտի հրաժարին մօտ օրերս։

Մ. Ք.

ԱՀՌԵԼԻ ՈՃԻՐ ԿԱՐՍԻ ՄԷՋ

Եռեակ ոճրագործութեան հետեւեալ տխուր դէպքը կը հաղորդեն Կարսէն՝ Թիֆլիզի թերթերուն.

Մայիս 2ի գիշերը Սարիղամիշ տանող խճուղու վրայ, Ղարահամզա կայարանում (Կարսի նահանգ) սարսափելի տանջանքներ տալով սպանում են երկու Հայի՝ Մանուկ Գրիգորեան և Թադէոս Քարտաշեան անուն։ Վերջինս Ղարահամզայում մի խանութ է ունենում։ Սպանութեան նախընթաց օրը Մանուկը գիշերելու է գալիս Թադէոսի մօտ. Նոյն օրն ուրիշ երեք հոգի էլ են գալիս նմանապէս գիշերն այդտեղ անցկացնելու։ Թադէոսն այդ երեք նորեկ անձերի՝ Մուշ անուն Ցոյնի, Մշեցի Միսաքի և Ալէքսանդրապոլցի Քոլդոյ անուն Հայի վրայ կասկածելով թոյլ չի տալիս, որ իրեն սենեակում քնեն և ուղարկում է դրանց ախոռատուն՝ գիշերն այդտեղ անցկացնելու համար։ Կէս գիշերուայ ընթացքում ախոռից ձայն են տալիս Թադէոսին՝ միեւնոյն ժամանակ բաց թողնելով այդտեղ եղող ձիերը. ձիերը սանձարձակ լինելով մեծ աղմուկ են բարձրացնում։ Սրա վրայ Թադէոսը, կարծելով որ ձիերն իրենք են բաց ընկել, ճրագը ձեռքին՝ մտնում է ախոռ։ Զարագործները, որոնց ցանկութիւնն էլ Թադէոսին ախոռ բերելն էր, իսկոյն յարձակւում են նրա վրայ և կտրում պարանոցը։ Այդ միջոցին, Մանուկն արդէն, ցերեկը խիստ յոգնած լինելով ճանապարհից, հանգստանում էր խոր քնի մէջ։ Զարագործները Թադէոսին սպաննելուց յետոյ գնում են ուղղակի Մանուկի մօտ՝ նրան եւս սպաննելու համար։ Մարդասպաններից մին գինու շիշով այնպիսի մի հարուած է տալիս քնող Մանուկի գլխին, որ շիշի կտորները խրւում են խեղճի ուղեղում. յետոյ թշուառ գործի մարմինն սկսում են դանակի ա՛յնչափ հարուած տալ, որ այլեւս նրա դէմքը բոլորովին այլանդակուել էր, անճանաչելի եղել, երբ եկեղեցում տեսանք դիակը։

Նոյն սպանութեան գիշերը քաղաքում եւս մարդասպանութեան փորձ եղաւ Ղոնդաղչեանցի վրայ, որ երեկոյեան տուն էր վերադառնում։ Անյայտ չարագործի գնդակը ծակում է վերոյիշեալ անձի երկու աչքը։ Ոճրագործը դեռ չի ձերբակալուած։

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԽԱՂԱՂՈՒԹԵԱՆ ԴԵՍՊԱՆԱԽՈՐՀՈՒՐԴԸ.—Լա Հէէն չորեքշաբթի թուականով կը հեռագրեն թէ Ռուսիա իրաւարարութեան մասին իր ըրած առաջարկութիւնովը յայտարարեր է որ երբ ծանր անհամաձայնութիւն մը ծագի՝ իրաւարարութեան դրութիւնը ընդունող տէրութիւնները, փոխանակ զէնքի դիմելու, պէտք է տէրութեանց բարեկամական միջնորդութիւնը խնդրեն։ Իրաւարարութիւնը ամէնէն արդար ու ազդու միջոցը ճանչցուած է՝ վէճերը կարգադրելու համար։ Տէրութիւնները յանձն կ'առնեն իրաւարարութեան դիմել եթէ վէճի նիւթ եղող խնդիրները չեն դպչիր կենսական շահերու և ազգային պատուի, այլ երբ կը վերաբերին դրամական վէճերու և կամ ռուսական առաջարկութեան մէջ մանաւորաբար նշանակուած դաշնադրութիւններու և պայմանադրութիւններու գործադրութեանը առթիւ ծագած խնդիրներու։

—Լա Հէէն կը գրեն թէ օթէլի տէրերը շատ երջանիկ են Դեսպանախորհուրդին պատուիրակներուն ներկայութենէն, վասն զի ոսկի կը կտրեն։ Գլխաւոր օթէլներէն մէկուն մէջ պատուիրակութիւն մը չորս սենեակի համար, առանց ուտեստի, օրական 300 ֆիօրին կը վճարէ։

ՏՐԷՅՖԻՒՍԻ ԽՆԴԻՐԸ.— Ընդհանուր դատախազ Պ. Մանօ իր պահանջման գրին մէջ հաստատեց թէ բռնուած այն նամակները, որոնց համար Էսթերհազի խոստովանած է թէ ինք է հեղինակը, գրուած են պորտրոյին թուղթին նման թուղթի մը վրայ։ Պ. Մանօ յարեց թէ Էսթերհազի պորտրոյին գործին համար անպարտ արձակուած ըլլալով կարելի չէ զայն նորէն դատի ենթարկել։ Գալով Տրէյֆիւսի, Պ. Մանօ չպահանջեց որ վճռաբեկ ատեանը զայն անմեղ հռչակէ, վասն զի ատիկա զինուորական ատեանի մը կը վերաբերի։ Վճռաբեկ ատեանին պարտքն է միայն յայտարարել թէ բաւական թուով տարրեր կան որոնք կասկածելի ցոյց կու տան 1894ի վճիռը։ Ընդհանուր դատախազը թուեց այն ծանօթ փաստերը թէ Էսթերհազի կրցած է մատակարարել պորտրոյին մէջ նշանակուած գրութիւնները։ Պ. Մանօ հարկ դատեց գիտնալ թէ իրաւ՞ դաւաճանութեան ոճիր մը թէ խորհրդաւոր ու յանդուգն խարդախութիւն մը կայ զոր պորտրոյին հեղինակը գործած է՝ իր օտարազգի թղթակցին նկատմամբ։ Ասիկա, ըսաւ, ահռելի խնդիր մըն է որուն ծայրը ուրիշ ցաւալի խնդիր մըն ալ կայ, այն է մարտիրոսութիւնը մարդու մը որուն անմեղութիւնը հաստատել կը ջանան կարգ մը նոր իրողութիւններ։ Պ. Մանօ յետոյ խօսեցաւ Տրէյֆիւսի անհատական փայլուն կացութեանը վրայ և Տրէյֆիւսի վարմունքին հանդէպ մատնանիշ ըրաւ Էսթերհազիի վարմունքը։ Ընդհանուր դատախազը յարեց որ եթէ ո և է լուրջ շարժառիթ մը չկայ Տրէյֆիւսի վերագրուած ոճրին համար, ընդհակառակը շատ մը շարժառիթներ կը հաստատեն թէ Էսթերհազի գործած է այդ տեսակ ոճիր մը։

Դատավարութիւնը պահ մը ընդմիջուելէ ետքը վերսկսաւ։ Պ. Մանօ խօսելով այն գաղտնի թուղթերուն վրայ որոնք 1894ին դատաւորներուն հաղորդուած էին, ըսաւ թէ ատոնք ըստ օրինի գոյութիւն չունին, քանի որ Տրէյֆիւս տեղեակ չէ անոնց պարունակութեանը։ Պ. Մանօ երկարօրէն քննեց գաղտնի պարութային թուղթերը, մանաւանդ Բարիզի իտալական դեսպանատան զինուորական նախկին կցորդ Բանիցարտի դնդապետին հեռագիրը, և բացարձակապէս յայտարարեց թէ գաղտնի պարութային մէջ Տրէյֆիւսի դէմ բան մը չկայ (շարժումներ)։ Ընդհանուր դատախազը Հանրի և տիւ Բաթի տը Քլամի արարքները յիշելէ ետքը, յայտարարեց թէ չկայ գաղտնի թուղթ մը որ դիւանագիտական շփոթութիւններ առաջ բերելու հանգամանքը ունենայ և Տրէյֆիւսը ամբաստանէ և թէ անոնց և ոչ մէկը կրնայ արգելք ըլլալ վերադատումին։ Պ. Մանօ իր պահանջման գիրը աւարտեց յայտարարելով որ չի կարծեր թէ վճռաբեկ ատեանը մերժէ Տրէյֆիւսի խնդիրքը։ «Երկիրը, յարեց ընդհանուր դատախազը, ամբողջ աշխարհ և պատմութիւնը վճռին կը սպասեն. թէ՛ անոնց և թէ վճռաբեկ ատեանին առջեւ մեր եզրակացութեանց պատասխանատուութիւնը կը ստանձնենք՝ մեր պարտքը կատարած ըլլալու վստահութեամբ։ Այս եզրակացութիւնները հետեւեալներն են.— Կը յայտարարենք թէ քանի մը նոր իրողութիւններ կան որոնք Տրէյֆիւսի անմեղութիւնը կը հաստատեն։ Հետեւաբար կը խնդրեմ ատեանէն բեկանել 1894 դեկտեմբեր 22ի վճիռը։ Ղրկել Տրէյֆիւսը, իբրեւ ամբաստանեալ, զինուորական ատեանի մը առջեւ զոր վճռաբեկ ատեանը պիտի որոշէ (բուռն ծափահարութիւններ)։

ՉԻՆԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ.—Գերմանացի Հէնքըէն հազարապետը Բէքինի մէջ դիմումներ կ'ընէ իր տեսչութեանը ներքեւ վերակազմելու չինական բանակը, բայց հաւանական չի նկատուիր որ յաջողի.

—Լոնտոնէն կը գրեն թէ Պիրմանիոյ երկաթուղին Չինու մէջ մտցնելու համար կազմուած անգլիական Ընկերութիւնը աւարտեր է իր նախնական գործողութիւնները։ Ճամբայ մը գտնուեր է որով այդ երկաթուղիի գիծը առանց դժուարութեան պիտի երկարի մինչեւ Սէ-Զուէնի կեդրոնը և Եանկ-Զէի վրայ Լաւ-Շանի պիտի միանայ։ Մայիս 3ին իրարու հանդիպեր են Շանկայէն մեկնող ու Սէ-Զուէն գացող և միւս կողմէ Պհամոյէն ճամբայ ելլող ճարտարագէտները՝ գիծերու անցնելիք տեղերը որոշելու համար։

ԱՆԳԼԻԱ ԵՒ ՌՈՒՍԻԱ.—Թայմզ խօսելով Լոնտոնի մէջ կնքուելիք ռուսական փոխառութեան մը վրայ, որուն արդիւնքը երկաթուղիներու շինութեան պիտի յատկացուի, կ'ըսէ թէ անգլիացի դրամատէրները ռուս կառավարութեան ստակ տալէ առաջ պէտք է աչքերնին բանան, վասն զի Ռուսիա այդ դրամը պիտի գործածէ, արգելք ըլլալու անգլիական ծրագիրներուն գործադրութեանը Չինու մէջ։ Թայմզ կը յանձնարարէ անգլիացիներուն իրենց դրամը գործածել՝ Պիրմանիոյ երկաթուղին մինչեւ Եուն-Նան երկարելու։ Այդ տեսակ երկաթուղի մը, կ'ըսէ Թայմզ, Անգլիոյ համար աւելի շահաւոր պիտի ըլլայ, ո՛րչափ վնասակար պիտի ըլլայ Մանչուրիայէն մինչեւ Բէքին երկաթուղի մը։

ՏԵՌՈՒԼԷՏ-ՀԱԲԷՐԻ ԴԱՏԸ.— Ինչպէս ծանուցինք Սէնի եռեանդատ ատեանը անպարտ արձակեց Պ. Պ. Տէռուլէտ ու Մարսէլ Հապէրը։ Նախընթաց նիստին մէջ երբ ամբաստանեալներուն փաստաբանը կը պախարակէր լրագրական հրատարակութիւն մը Հէռվէ զօրավարին տըրուած վկայութեանը դէմ, Տէռուլէտ ըսաւ. «Դաւաճանութիւն մը պիտի ըլլայ եթէ ուզեն աստիճանազուրկ ընել Հէրվէ զօրավարը։ Պիտի չկրնամ տոկալ և եթէ արձակուիմ նորէն պիտի վեսկսիմ։» (Ծափահարութիւններ և աղմուկ)։ Ունկնդիրները դուրս հանուեցան։ Պ. Պ. Տէռուլէտի ու Հապէրի և երդուեալներուն բարեկամները ծափահարեցին։ Կ'ըսուի թէ պատերազմական նախարար Պ. Քռանց քննութիւն մը կատարել կու տայ Հէռվէ զօրավարին նկատմամբ որ ատեանին առջեւ Տէռուլէտի ու Հապէրի մասին նըպաստաւոր վկայութիւն տալու միջոցին ըսեր է թէ Տէռուլէտ ուզած է պաշտպանել բանակին վրայ եղած վստահութիւնը որ խախտած է անոր դէմ մղուած պայքարին հետեւանքով։ Հէռվէ զօրավարը, նամակ մը ուղղելով պատերազմական նախարարին, հաստատեր է իր վկայութիւնը և յայտարարեց թէ բնաւ միտքէն չէ անցուցած ակնարկութիւն մը ընել քաղաքականութեան։ Պատերազմական նախարարը փակուած կը նկատէ միջադէպը։

ԹՐԱՆՍՎԱԼԻ ԽՆԴԻՐԸ.— Պլէօմֆօնթէնէն կը հեռագրեն թէ Թրանսվալի նախագահ Պ. Քրիւկէր և Բարեյուսոյ Գլուխին կուսակալ Սըր Ալֆրէտ Միլներ հոն հասեր են։ Պ. Քրիւկէր զինուորական պատիւներով ընդունուեր է և իրեն նկատմամբ համակրական ցոյցեր եղեր են։

ԱՒՍՏՐԻԱ-ՀՈՒՆԳԱՐԻԱ.— Ֆրանց-Եօսէֆ կայսրը չորեքշաբթի օրը զատ զատ իր ներկայութեանը ընդունեց Աւստրիոյ եւ Հունգարիոյ նախարարապետները։ Կէսօրէն ետքը Թուն կոմսը ու Պ. Զէլ մէկտեղ ներկայացան կայսեր։ Վիէննայի ու Բէշթայի մէջ նախարարական հրաժարականի մասին ելած զրոյցները անհիմն են։

ՓԻԼԻՓՓԵԱՆՆԵՐԸ.— Տէյլի Թէլէկրաֆ կ'ըսէ թէ Փիլիփփեաններէն առնուած լուրերը վստահութիւն չեն ներշնչեր։ Մ. Նահանգաց կառավարութիւնը նոր կամաւորներ պիտի հաւաքէ, վասն զի անկարելի կը նկատէ որ Մանիլայի մէջ հիմա գտնուող զինուորներով Փիլիփփեանները խաղաղին։

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ.—Անդրկովկասի մէջ մինչեւ հիմա Տղվիբուլիի ածուխի հանքերը կային, բայց անոնց տեսակը անգոհացուցիչ նկատուած էր։ Վերջերս Օչէմչիրիի մօտ ալ ածուխի նոր հանքեր գտնուած են, որոնց մասին կատարուած քննութիւնը ցոյց տուած է թէ գերազանց յատկութիւններ ունին։ Քիչ ատենէն բաժանորդագրական Ընկերութիւն մը պիտի կազմուի այդ հանքերը շահագործելու համար։

—Պարսկաստանէն Ռուսիա ներածուած բրինձներու գները բաւական պիտի իյնան, որովհետեւ Բեդերպուրկի մէջ ձեռնհաս իշխանութիւնը այս օրերս որոշեր է Ռուսիա ներածուած հնդկական բրինձներու մաքսը իջեցնել, այսինքն իւրաքանչիւր բուտէն փոխանակ 1 րուպլի 5 կոպէկի, 15 կոպէկ առնել։ Այս կերպով հնդկական բրինձին գինը պարսկականէն աւելի աժան պիտի ըլլայ, վասն զի Հնդկաստանէն մինչեւ Օտեսա ճամբու ծախքը 8 կոպէկ է իւրաքանչիւր բուտի մինչդեռ Պարսկաստանէն մինչեւ Բագու՝ 20 կոպէկ։ Այդ մրցման տոկալու համար պարսկական բրինձի առեւտրով զբաղողները խնդրեր են որ իրենց ապրանքներուն մաքսն ալ զեղչուի։

—Բագուի, Ճաւատի և Կէօքչայի գաւառներուն մէջ այս տարի ցորենի բերքը շատ գէշ է, որովհետեւ երաշտութեան պատճառով արտերը այրեր են։ Ատկէ զատ մարախ ալ երեւան ելած է և բնակիչները կ'աշխատին զանոնք հաւաքելու։ Լէնքորան գաւառին լեռնային մասերուն մէջ ցանքերը դեռ վնասուած չեն։ Բրինձի բերքն ալ առայժմ գոհացուցիչ վիճակի մէջ է։

—Անդրկովկասի մէջ տեղ չէ մնացած ուր նաւթի համար խուզարկութիւն չկատարեն։ Հիմա Սուխում գիւղին մօտ խուզարկութիւններ կը կատարուին յաջող արդիւնք մը ձեռք բերելու մեծ յոյսով։

—Այս օրերս Էքաթէրինոսլաւէն Բագուի ճամբով Ճաւատ գաւառը հասեր են գաղթական տասնըհինգ ռուս ընտանիքներ, որոնց բնակութեան համար Մուղանի դաշտին մէջ տեղեր որոշուած են սեփական կալուածներու վարչութեան կողմէ։

—Ռոստով-Վլատիկաւկազի երկաթուղիի Ընկերութիւնը մտերս գիծ մը շինելու պիտի ձեռնարկէ Էքաթէրինոտարէն մինչեւ Սոխում։ Երկաթուղիի այդ նոր գիծը ամբողջ Սեւ ծովի եզերքէն պիտի անցնի։

—Եաղլուճայի (Թիֆլիսի գաւառ) լեռներու հիւսիս-արեւմտեան հովտին մէջ՝ Թիֆլիս-Կարսի երկաթուղիի գիծին երկայնութեամբը՝ երկու վերստ տարածութեան վրայ մարախ երեւան ելած և բազմացած է թեւաւորուիլ։ Թիֆլիսի գաւառապետը Կոջայի, Կումիսի և Թէլէթի գիւղական համայնքութիւններէն մարդ ուզեր է մարախները հաւաքելու և բնաջինջ ընելու համար, վասն զի ամէնէն աւելի այդ գիւղերու արտերը վտանգի մէջ են։ Հիմա հարիւրէ աւելի գիւղացիներ մարախները հաւաքելու զբաղած են։

—Կովկասի կուսակալին որոշած հրահանգները՝ Անդրկովկասի մէջ աւազակները հալածելու և ձերբակալելու մասին՝ ձեռնհաս իշխանութեանց ղրկուած են գործադրութեան դրուելու համար։

—Ռուսիոյ հանքային ճարտարագէտները մտադիր են առանձին Ընկերութիւն մը կազմել որուն նպատակը պիտի ըլլայ ուսումնասիրել ասիական Ռուսիոյ այն մասերը ուր հանքեր կը գտնուին։

—Թիֆլիս-Կարսի երկաթուղիի գիծին վրայ Ղալիափաչի կայարանին մօտ, մայիս 9ին, կառախումբ մը խորտակուեր է։ Այդ արկածին պատճառ եղեր է մեքենավարը որ գինովութեան հետեւանքով չափազանց արագութեամբ վարեր է կառախումբը։ Մեքենավարը՝ Անտոնով, օգնականը՝ Գոգոլաշ, և ուղեւոր մը՝ Թիֆլիսցի գլխարկ կարող Գասպարեան՝ սպաննուեր են։ Երկաթուղիի պաշտօնեայ Անանեան և հըննոցյանը թեթեւապէս վիրաւորուեր են։ Տասը բաց և մէկ փակ վակոն խորտակուեր են։

—Կովկասի կուսակալ Կալիձին իշխան գինեգործութեան մրցանակներ է նշանակեր այդ նպատակով իր նուիրած հարիւր հազար րուպլիի տոկոսներէն։ Մրցանակները սապէս բաժնուած են.— Առաջինը, 3000 րուպլի, 1899էն սկսեալ, չորս տարին մէկ անգամ պիտի տրուի այգեգործութեան և գինեգործութեան վերաբերեալ ամէնէն լաւ երկերուն։ Երկրորդ մրցանակը, 3000 րուպլի, 1900էն սկսեալ, հինգ տարին մէկ անգամ պիտի տրուի Ռուսիոյ ամէն տեղերու խաղողի լաւագոյն այգիներուն համար։ Երրորդ մրցանակը, 2000 րուպլի, 1901էն սկսեալ հինգ տարին մէկ անգամ պիտի տրուի, ամբողջ Ռուսիոյ մէջ ուտելու ամէնէն լաւ խաղողը արտադրողներուն։ Չորրորդ մրցանակը, 3000 րուպլի, 1902էն սկսեալ, չորս տարին մէկ անգամ պիտի տրուի սեղանի ամէնէն լաւ գինին արտադրողներուն։ Հինգերորդ մրցանակը, 3000 րուպլի, 1903էն սկսեալ, չորս տարին մէկ անգամ պիտի տրուի Խրիմի հարաւային կողմը ամէնէն լաւ գինի արտադրողներուն։ Վեցերորդ մրցանակը, 500 րուպլի, 1899էն սկսեալ ամէն տարի պիտի տրուի Նիկիտասկի այգեգործական ու գինեգործական վարժարանց շրջանաւարտներու արժանաւորագոյններուն։

—Թիֆլիսի մէջ շինէնթոյի և ուրիշ շինուածանիւթերու պատրաստութեան համար բաժանորդագրական նոր Ընկերութիւն մը պիտի կազմուի։ Այդ նպատակով գործարան մը պիտի հաստատուի Անդրկովկասեան երկաթուղիի Թոուղ կայարանին մօտ (Ղազախի գաւառ)։ Հիմնադիրներն են տոհմական ազնուական Ա. Ս. Նաղէժին, հանքային ճարտարագէտ Պ. Վ. Բրաիլովսկի և Պառոն Վ. Ա. Կուսով։ Հիմնական դրամագլուխն է 1 միլիոն 500,000 րուպլի, իւրաքանչիւրը 250 րուպլինոց 6000 բաժինով։

—Վերջին օրերս անընդհատ տեղացող անձրեւներէն գոյացած հեղեղները փճացեր են Անդրկովկասեան երկաթուղիի գիծին, այնպէս որ Ցիպա, Մոլիտա ու Մարէլիսի կայարաններու միջեւ հաղորդակցութիւնները դադրած են։ Կառախումբերը մինչեւ Միխայլովօ կայարանը կ'երթան։

—Թիֆլիսի վաճառականներու մէկ գումարման մէջ որոշուեցաւ այս տարի սեպտեմբերին Թիֆլիսի մէջ առեւտրական վարժարան մը հաստատել։

—Բէդրոպավլովսքս Ընկերութեան առաջին շոգենաւը Բեդերպուրկէն մայիս 7ին յառաջացեր է Լատոկա լիճին մէջ, բայց Սուխով փարոսին մօտերը սառոյցներու այնչափ հոծ կոյտի մը հանդիպեր է որ պարտաւորուեր է Բեդերպուրկ դառնալու։

ՊԱՐՍԿԱՍՏԱՆԻ արտաքին գործոց նախարար Միւշիրիւտտէօվլէ Հաճի Շէյխ Մոխսում խան վերջերս Բագու հասեր և անկէ Թիֆլիսի ճամբով Կիսլաւոտսկ ուղեւորեր է։

ԻՏԱԼԻՈՅ Խորհրդարանին մէջ, առջի օրը, նախարարապետ Բելլու զօրավարը և արտաքին գործոց նախարար Վիսքոնթի-Վէնոսթա մարքիզը յայտարարեցին թէ կառավարութիւնը Չինու մէջ երկրակալութեան քաղաքականութեան պիտի հետեւի, այլ Իտալիոյ վաճառականութեան համար նպաստաւոր պայմաններ ձեռք բերելու՝ պատուաւոր կերպով, առանց ապագային համար զինուորական ու դրամական պատասխանատուութիւններ ստանձնելու։ Երեսփ. Ժողովը 159ի դէմ 238 ձայնով ընդունեց նախարարապետին առաջարկած բանաձեւը թէ Ժողովը կ'ընդունի կառավարութեան յայտարարութիւնը։

ՖԻՆԼԱՆՏԻԱ.—Երէկ Ֆինլանտիոյ մէջ սկսան՝ Ուլէապորկէն Թորնէօ երկարուելիք երկաթուղիի նոր գիծին շինութեան աշխատութիւնները, որոնք երկու ծայրերէն պիտի կատարուին միեւնոյն ատեն։

ՄԱՏԱԿԱՍԿԱՐԻ կուսակալ Կալլիէնի զօրավարը որ Բարիզ կը գտնուի, գաղթային նախարարին հետ տեսակցութիւն մը ունեցեր է՝ ֆրանսական այդ ընդարձակ գաղթավայրին մէջ երկաթուղիներ շինելու համար։

ՅՈՒՆԱՍՏԱՆ.— Գնդապետ Մանոսի տեղեկագիրը՝ վերջին պատերազմին ատեն Արթայի բանակին գործառնութիւններուն վրայ, երկուշաբթի հրատարակուեցաւ։

—Երեսփ. Ժողովին մէջ երբ կը քուէարկուէր այն օրինագիծը որով ամսական 500 դրամի կը յատկացուի Օր. Սոֆի Թրիքուբիսի, Պ. Տէլեանիս յայտարարեց որ թէեւ այդ օրինագիծը պիտի քուէարկէ, սակայն դիտել կու տայ թէ Թրիքուբիս լաւ կառավարած չէ երկիրը։ Օրինագիծը քուէարկուեցաւ 8ի դէմ 155 ձայնով։

ԶԻՆՈՒՈՐԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՄԷՋ ԽԱՐԴԱԽՈՒԹԻՒՆ.—Քէօլնի (Գերմանիա) մէջ քանի մը բժիշկներ ձերբակալուեցան, ամբաստանուած ըլլալով թէ կարգ մը անձերու դեղահատներ տուած էին սրտի հիւանդութիւն առաջ բերելու համար և այդ կերպով նոյն անձերը ազատած են զինուորագրութենէ։ Այս խարդախութիւնը երեւան ելաւ մարդու մը մեռնելէն որ չափէն աւելի առած էր այդ դեղահատներէն։ Ոստիկանութիւնը ընդարձակ թղթակցութիւն մը ձեռք ձգեց որ կը հաստատէ թէ բժիշկները երկար ատենէ ի վեր կը կատարէին այդ շահախնդրական գործը։

Վերջին լուրեր

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ.— Ա. կարգի Օսմանիէ պատուանշան տրուեցաւ Պիթլիսի նահանգին կուսակալ Մէճիտ էֆ.ի։

ԹՈՒՐՔԻԱ ԵՒ ԳԵՐՄԱՆԻԱ.— Վեհ. Սուլթանը Քոմոնհէվէնէր փաշայի միջոցաւ Պէրլին ղրկեց այն չորս ալպոմները որոնք Ն. Վեհափառութեան կողմէ Վիլհէլմ կայսեր նուիրուած են։ Այդ ալպոմները կը պարունակեն՝ Գերմանիոյ կայսեր՝ Կ. Պոլիս, Պաղեստին ու Սուրիա կատարած ուղեւորութեանց զանազան լուսանկարները։

ԹԼՓԱՏՈՒԹԻՒՆ.— Կայս. Իրատէ մը հրամայած է կատարել կայսերազուն իշխաններու և պալատական պաշտօնատարաց զաւակներուն թլփատութիւնը։

Պ. ՆԷԼԻՏՈՎ, առջի օրը, Ռուսիոյ դեսպանատան մէջ ճաշելէ ետքը, իր քրոջը, գործակատար Պ. Զէրպաշէվի և Ա. Թարգման Պ. Մաքսիմովի հետ կայս. պալատ գնաց, ուր թէյի հրաւիրուած էր Վեհ. Սուլթանին հրամանով։ Պ. Նէլիտով ու իրեն ընկերացողները արժանավայել պատիւներով ընդունուեցան կայս. պալատան մէջ։ Պահ մը հանդիստ առնելէ ետքը թէյի սեղանի հրաւիրուեցան և յետոյ ներկայ գտնուեցան նուագահանդէսի մը։ Պ. Նէլիտով կայս. պալատէն մեկնելէ առաջ իր հրաժեշտի ողջոյնը մատոյց Վեհ. Սուլթանին։

—Երուսաղէմի Յունաց նախորդ Պատրիարք Տ. Նիկոդիմոս երէկ ռուսական դեսպանատունը գնաց ողջերթ մաղթելու, բայց Պ. Նէլիտով բացակայ ըլլալուն, այցետոմսը թողուց։

—Պ. Նէլիտով երէկ առտու Սան Սթէֆանօ գնաց և անկէ Կալաթարիա։ Մասնաւոր վակոն մը դրուած էր անոր տրամադրութեանը տակ։

—Պ. Նէլիտով երէկ Հռոմ ուղեւորեցաւ Արեւելեան Ճեպընթացով։ Վեհ. Սուլթանին կողմէ Խարիճիէի արարողապետի օգնական Ղալիպ պէյ ու կայս. թիկնապահ Ալի փաշա և Բ. Դրան կողմէ Խարիճիէի թարգման Սաատէտտին պէյ Սիրքէճի երթալով ողջերթ մաղթեցին Պ. Նէլիտովի։ Կայարանին մէջ կը գտնուէին նաեւ Իտալիոյ, Հոլանտայի ու Պարսկաստանի դեսպանները և ուրիշներ։

ՀՈԼԱՆՏԱՅԻ դեսպանատան Ա. Թարգման Պ. Քէօն նամակ մը ուղղելով Մոնիթէօրի, իբրեւ բոլորովին անհիմն կը հերքէ այն լուրը թէ Կ. Պոլսոյ դեսպան Պարոն վան տէր Սթալ վան Բիերլի Բեդերպուրկ պիտի փոխադրուի նոյն պաշտօնով և թէ Կ. Պոլսոյ մէջ անոր պիտի յաջորդէ Պուքրէշի դեսպան Պարոն Կէվէրս։

ԺԱՆՏԱԽՏԸ ԱՂԵՔՍԱՆԴՐԻՈՅ ՄԷՋ.— Առողջապահական վարչութիւնը հեռագիր ստացաւ թէ երեքշաբթի օրը մինչեւ կէսօր Աղեքսանդրիոյ մէջ ժանտախտէ ո և է դէպք չէ պատահած։

—Աղեքսանդրիոյ հելլենական ընդհանուր հիւպատոս Պ. Կրիբարիս ծանուցեր է իր կառավարութեան որ Եգիպտոսի առողջապահական Խորհուրդին մէջ Յունաստան ալ պատուիրակ մը ունենայ։

—Հելլէն կառավարութիւնը որոշեց նորոգել Պիրէոնի մօտ կղզեակի մը վրայ գտնուած Ալիւորկի մաքրանոցը։

—Հելլէն կառավարութիւնը նկատելով որ Կրէտէի մէջ հարկ եղած առողջապահական միջոցները ձեռք առնուած են Եգիպտոսի ժամանումներուն դէմ, որոշեր է 24 ժամուան քարանթինայի ենթարկել Կրէտէի ժամանումները։

—Պիրէոնի քարանթինայի կայանը չէ ուզեր յարաբերութեան մտնել Մէսաժըրի շոգենաւի մը հետ՝ Կրէտէ հանդիպած ըլլալուն համար։ Պիրէոնի կայանը շոգենաւին բերած թղթատարական պայուսակը չէ ընդուներ և ինք ալ տեղւոյն պայուսակը չէ յանձներ։ Այդ պատճառով Մէսաժըրի գործակալը բողոքեր է։

ՈՍՏԻԿԱՆՈՒԹԵԱՆ նախարարութիւնը Սիրքէճիի և Ղալաթիոյ մաքսատանց մէջ ճիւղեր հաստատեց, ուր ֆրանսագէտ պաշտօնեաներ պիտի գտնուին, օտարազգի ուղեւորներու մեկնումը և ժամանումը դիւրացնելու համար։

ԱՐՏԱՔԻՆ գործոց նախարարութեան առաջարկութեամբ, Մեծ-Եպարքոսը ծանոյց կրթական նախարարութեան թէ հնախուզութեան նպատակաւ օտարականներուն ուղեւորութեան արտօնութիւն այն ատեն տրուի, երբ անոնց անձին նըկատմամբ հարկ եղած տեղեկութիւնները ձեռք բերուած ըլլան։

ԼԸՖՈՒԼՕՆ ԷՖ.— Ոստիկանութեան ընդհանուր քննիչ Լըֆուլօն էֆ.ի երկու որդիները, բարձրագոյն հրամանով, Օսմ. կառավարութեան ծառայութեանը մէջ պիտի մտնեն։ Ամսականնին քսանըհինգ ոսկի որոշուած է։ Քանի մը օրէն մայրաքաղաքս կը հասնին։

ՄԻՋԵՐԿՐԱԿԱՆԻ ռուսական նաւաբաժնին հրամանատար Սքրիտլով ծովակալը Ալեքսանտր Բ. զրահաւորով երկուշաբթի Հաղոսէն Վաթի (Սամոս) հասեր է։ Քաղաքապետը և ուրիշ պաշտօնատարներ զրահաւորը երթալով իշխանին կողմէ բարի գալուստ մաղթեր են։ Ծովակալը ցամաք ելլելով այցելութիւն տըւեր է իշխանին որուն հետ եկեղեցի գացեր և ներկայ գտնուեր է Զարին համար կարգացուած գոհաբանական աղօթքի մը։

ՍԵՐԳԻՈՅ դեսպան Պ. Նովաքովիչ որ երէկ Ֆրանսա պիտի ուղեւորէր Մէսաժըրի շոգենաւով, յառաջիկայ շաբթուան յետաձգեց իր ուղեւորութիւնը։

ԽԱՂԱՂՈՒԹԵԱՆ Դեսպանախորհուրդին օսմ. պատուիրակները, կ'ըսէ Մոնիթէօր, Բ. Դուռնէն վարկ մը ուզեր են հեռագրի ծախքերու համար։

ԱՆԳԼԻՈՅ դեսպանատունը երէկ Թարապիոյ ամարանոցը փոխադրուեցաւ։

ԼՈՐՏ ՔԻՉՆԷՐ, որ մայրաքաղաքս պիտի գար, քարանթինային պատճառաւ որոշումը փոխեր է և Թրիէսթէի ճամբով Անգլիա պիտի երթայ։

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ հրապարակներուն մէջ խողակի և պղինձի գները նորէն ինկած են։

ՅՈՒՆԱՑ Պատրիարքարանի Սինոդը իր երէկուան նիստին մէջ մերժեց Զաթալճայի ժողովրդեան աղերսագիրը որով կ'ուզեն ընդարձակել իրենց առաջնորդական թեմը։

— Բարենպատակ հաստատութեանց մասին տրուած որոշումներուն գործադրութիւնը յանձնուեցաւ Խառն Ժողովի անդամներէն Բոքասի էֆ.ի ու Պ. Մամօրուլոսի։

— Յունաց պատրիարքական փոխանորդը և ուրիշ եկեղեցական մը երէկ այցելութիւն տուին Սերպիոյ դեսպանին։

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ հիւանդանոցին բժշկապետ տոքթ. Նէլյա երէկ Ֆրանսա ուղեւորեցաւ, ուր աւելի կարեւոր պաշտօնի մը կոչուած է։

ՕՍՄ. ՊԱՆՔԱՆ.—Պ. Պարոցի որ Սըլվաղ ու Գասթէմունի գացած էր՝ այդ տեղերը Օսմ. Պանքայի մասնաճիւղեր հաստատելու գործը ուսումնասիրելու համար, իր պաշտօնը աւարտած ըլլալով երէկ մայրաքաղաքս դարձաւ։ Նոր մասնաճիւղերուն տնօրէնները քիչ օրէն պիտի ընտրուին.

ԾԽԱԽՈՏԻ ՌԷԺԻԻՆ և Քրէտի Անշթալթի վարիչներէն Ինեաս Էֆրուսի ասպետը առջի օրը մեռեր է Վիէննայի մէջ։

—Ռէժիի գործերուն համար Բ. Դրան մէջ կազմուած յանձնաժողովը իր աշխատութիւնները աւարտեր է՝ Ռէժիի Ընկերութեան հետ կատարեալ համաձայնութեամբ։

ՈԶԽԱՐՆԵՐՈՒ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԻՒՆ. — Անտառներու, հանքերու և երկրագործութեան նախարար Սէլիմ փաշա Մէլհամէ կը բանակցի տոքթ. Նիքոլի հետ, որպէս զի միքրոպաղննական աշխատանոցին մէջ ածխախտի շիճուկներ պատրաստուին։

ՊԱՃԱՐԱՆՏԻՆ շիճադեղը մօտերս պիտի գործադրուի Եգիպտոսի մէջ ալ ուր պաճարախտը ճարակած է։

ՈՒԽՏԱՒՈՐՆԵՐԸ.—Անգլիական շոգենաւ մը 570 ուխտաւորներով անցեալները Ճիտտէէն մեկներ է դէպ ի Թորի մաքրանոցը, բայց ճամբան ութ ուխտաւորներ մեռեր են։ Շոգենաւը Թոր գտնուած միջոցին ալ երեք և անկէ Քլազոմէն երթալու պահուն ալ հինգ ուխտաւոր մեռեր են։ Շոգենաւը Քլազոմէնի մաքրանոցը գտնուած միջոցին տասը ուխտաւոր հիւանդացած ըլլալով քարանթինայի հիւանդանոցը տարուեր են։ Անգլիական այդ շոգենաւը ուխտաւորներէն 280ը Իզմիր հանելէ ետքը միւս ուխտաւորներով երէկ իրիկուն Պոլսոյ նաւահանգիստը ժամանեց։ Առողջապահական վարչութեան կողմէ բժիշկներ նոյն շոգենաւը գացին և քննութիւն կատարելով հաստատեցին թէ ուխտաւորներուն առողջապահական վիճակը գոհացուցիչ է։

—Եգիպտական Ֆաեում և Տագհալիէ շոգենաւերը որոնք Պէրութի մաքրանոցին մէջ քարանթինա կը սպասէին, պայմանաժամը աւարտած ըլլալով այսօր ճամբայ կ'ելլեն։

ՄԱՔՍԱՆԵՆԳՈՒԹԻՒՆ.—Իգտամ մաքսանենգութեան հետեւեալ դէպքը կը պատմէ զոր Լոյտի Ընկերութեան Իզմիրի գործակալութեան պաշտօնեաները գործած են.

Մէսաժըրի Ընկերութեան շոգենաւերով Իզմիր տարուած թղթատարական նամակները, ծրարները ու արկղիկները, դաշնադրութեանց համաձայն, ուղղակի օտար ապրանքներու մաքսատունը կը փոխադրուին, ուր հարկ եղած գործողութիւնները կը կատարուին և տուրքերը կ'առնուին, մինչդեռ Լոյտի շոգենաւերով տարուածներուն համար այնպէս չըլլար։ Ատոնք փոխանակ մաքսատուն տարուելու, ուղղակի Լոյտի գրասենեակը կը փոխադրուին և հոն մեծարժէք նիւթերը իրենց հասցէին կը յանձնուին։ Ձեռնհաս իշխանութիւնը իմանալով այս պարագան, հարկ եղած միջոցները ձեռք առաւ այդ մաքսանենգութիւնը արգիլելու համար։ Մայիս 10ին Թրիէսթէէն Իզմիր հասած աւստրիական շոգենաւէն առնուած ծրարներ ու արկղիկներ՝ Իզմիրի աւստրիական նամակատան պաշտօնեաներէն Արթիւր երկու բեռնակիրներու միջոցաւ իրենց հասցէներուն բաժնելու ձեռնարկեց։ Բեռնակիրներէն մէկուն կրած ծրարները ու արկղիկները յանձնեց Պալըք Բազարի մէջ Անտոնաքիի վաճառատունը աշխատող Տիգրան անուն Հայու մը տունը։ Միւս բեռնակիրն ալ պարկ մը շալկած Ֆրէնք Մահալլէսին վաճառատուն մը երթալու միջոցին մաքսային պաշտօնեաներու կողմէ ձերբակալուեցաւ։ Պարկին մէջէն գտնուեցան վեց արկղիկ ու երկու ծրար, որոնց վրայ նշանակուած էր թէ երկու հազար չորս հարիւր ֆր.ի ապահովագրուած են։ Տիգրանին տունը ձգուածներն ալ մաքսատան յանձնելու համար ձեռնհաս իշխանութեան դիմում եղաւ։

«ՀԱՍԱՆ ՓԱՇԱ» շոգենաւը որ Թիրէպօլուի մօտերը ժայռերու վրայ խրած էր, տակաւին ազատուած չէ։ Մեքենաներուն մասը բոլորովին ողողուած ըլլալով մեքենաները անգործածելի վիճակի մէջ կը մնան։ Ետեւի կողմը ջուրով լեցուած ըլլալով աւազի մէջ խրեր է։

ԹԻՒՆԷԼԻ ՄԵՆԱՇՆՈՐՀԸ — Պետական Խորհուրդը որոշեց մերժել Ղալաթիոյ Թիւնէլի Ընկերութեան խնդիրքը՝ մենաշնորհին պայմանաժամը երկարելու համար։ Իգտամ արդարացի կը գտնէ այս մերժումը, ըսելով որ Թիւնէլի ընկերութիւնը բնաւ չէ գործադրած իր յանձնառութիւնները և իր շահէն զատ ուրիշ բանի կարեւորութիւն չէ տուած։

ՄԻԼՔԻԷ ՎԱՐԺԱՐԱՆԸ. — Կրթական նախարարին նախագահութեամբ կազմուած յանձնաժողով մը որոշեց որ Միլքիէի վարժարանին բարձրագոյն դասարաններուն կրօնագիտութեան դասերը շաբաթը երեք ժամ ըլլան փոխանակ կուքի։ Պաշտօնական գրութիւններու խմբագրութեան և ճարտասանութեան դասեր պիտի աւանդուին։ Շաբաթը մէկ ժամ թարգմանութեան դաս պիտի աւանդուի։ Հինգերորդ դասարանին աշխարհագիտական տարրերներու տեղ ազգային իրաւագիտութիւն պիտի աւանդուի։ Այս փոփոխութիւնները գործադրուին ուսումնական յառաջիկայ նոր տարեշրջանէն։

ՍԷԼԱՆԻԿԻ մէջ մշակուելու համար Ամերիկայէն բամպակի հունտեր կը բերուին։ Տասերկու տարի առաջ ալ թէեւ բերուած էին, սակայն անկէ ի վեր ոյժերնին կորսնցուցած են։

ԹՈՒՐՔԻՈՅ ԵՒ ՅՈՒՆԱՍՏԱՆԻ մէջ հիւպատոսական պայմանադրութիւնը կնքուելէ ետքը հելլէն կառավարութիւնը հիւպատոսական կանոնագիր մը պիտի պատրաստէ, որուն համաձայն Թունիզի ու Պէրութի հիւպատոսութիւնները ընդհանուր հիւպատոսութեան պիտի վերածուին, Եգիպտոսի հիւպատոսարանը Աղեքսանդրիայէն Գահիրէ պիտի փոխադրուի և Աղեքսանդրիոյ մէջ փոխ-հիւպատոսութիւն մը պիտի գտնուի։

ՏԵՍԱԿՑՈՒԹԻՒՆ.—Իտալիոյ և Հոլանտայի դեսպանները երէկ Բ. Դուռը գացին, բայց արտաքին գործոց նախարար Թէվֆիք փաշա բացակայ ըլլալով, իրենց այցետոմսը թողուցին։

ՍԻՐԵՋԻ մէջ յարմար տեղեր հինգ պահականոցներ պիտի շինուին։

ԱՖԻՈՆ ԳԱՐԱՀԻՍԱՐԻ նոր կառավարիչ Րիզա պէյ երէկ իր նախորդ պաշտօնատեղիէն՝ Թոսիայէն՝ մայրաքաղաք եկաւ։

ՊԱԼԹԻԿ ծովի ռուսական Ընկերութեան երեք ծխնելոյզով Մոսկուա շոգենաւը, ուր 1700 ռուս գաղթականներ կային, երէկ Օտեսայէն գալով Վոսփորէն անցաւ և ուղղակի Վլատիվոսթոք ուղեւորեցաւ։

ՎԱՆԱՅ նահանգին ոստիկան զինուորներու հրամանատար կարգուեցաւ Պիթլիսի նախորդ հրամանատար Մուստաֆա Ասըմ պէյ։

ԷՆԿԻՒՐԻԻ նահանգին ոստիկան-զինուորներու գնդապետ անուանուեցաւ Հաճի Իպրահիմ պէյ որ առժամաբար կը պաշտօնավարէր քաղաքապետութեան իրաւասութեանը ենթարկուած գաւառակներուն մէջ:

ՋԻԼԷԻ ԳԱՅՄԱԳԱՄԸ.— Թոքատի կառավարիչ Պէքիր փաշա, կ'ըսէ Սապահ, յետնեալ տուրքերը գանձելու համար Ջիլէ գտնուած միջոցին տեղւոյն գայմագամը պաշտօնէ դադրեցուցեր է՝ յուր ընթացքին պատճառով և հարկ եղածը տեղեկագրեր է ձեռնհաս իշխանութեան:

ԱՆԱՏՕԼՈՒԻ ՆԱՀԱՆԳՆԵՐՈՒՆ երկրագործական դրամատան քննիչները տեղեկագրեր են թէ այդ նահանգներու հունձքերը այս տարի առատ պիտի ըլլան:

ՍՈՒԼԹԱՆԻԷ վարժարանին դասախօսութիւնները դադրեցան և տարեկան ընդհանուր քննութիւնները պիտի սկսին:

ԲԵՐԱՅԻ ԼԵՀ փողոցը տան մը սենեակին մէջ դիւրավառ նիւթեր ձգելով Աթինա անուն կնոջը վիրաւորելուն պատճառ եղող անձը՝ Եանքօ՝ առջի օրը Պէշիքթաշի մէջ ձերբակալուեցաւ:

ՍՈՍԿԱԼԻ ՈՃԻՐ ՄԸ.—Բոլիրօղի (Սէլանիկ) հրշակայ Լարինվէ գիւղին մէջ անցեալները հետեւեալ սոսկալի ոճիրը գործուեր է.—Ռէժիի երկու դէտեր իմանալով որ ծխախոտի մաքսանենգներ պիտի անցնին, նոյն գիւղին մէջ սպասեր են: Գիշերուան ժամը 5ին Իգվորոյի կողմէ եկող ինը մաքսանենգ դէտերուն վրայ յարձակելով, ասոնցմէ Արնավուտ Ապտուլլահի ձեռքերը կտրեր և հրացանով ալ զարկեր են անուկէն. միւս դէտը՝ Թանաշն ալ ծառի մը կապեր ու փախեր են: Հետեւեալ օրը տղայ մը տեսնելով զանոնք իմաց տուեր է գիւղին ոստիկան-զինուորներուն յիսնապետին որ ծերերու ժողովին անդամներուն հետ այդ տեղը երթալով Թանաշը կապուած տեղէն ազատեր, գիւղ տարեր և յետոյ գաւառակին կեդրոնը ղրկեր է, ուր բանտարկուեր է: Թանաշ ըսեր է թէ յարձակողները այդ տեղերը թափառող քանի մը աւազակներ են: Միւս կողմէ կ'ըսուի թէ այդ դէպքին հեղինակները աւազակներ չեն՝ այլ Թանաշի ընկերները որոնք անոր կարգադրութեամբ գործած են: Քանի մը օր առաջ Թանաշի ազգականներէն երկու մաքսանենգ Ռէժիի դէտերուն կողմէ հալածուելով փախեր են, բայց ասոնց երկու ձին ու մէկ ջորին գրաւուելով ծախուեր են: Սպաննուած Ապտի այս դէպքին ներկայ գտնուած և օգտակար ալ եղած ըլլալով, մայիսէն ի վեր Ռէժիի ծառայութեանը մէջ մտած էր: Հետեւաբար կը կարծուի թէ այս ոճիրը վրէժխնդրութեան համար գործուած է: Գայմագամը անձամբ քննութիւն կը կատարէ:

ՂԱԼԱԹԻՈՅ երգեցիկ սրճարաններէն մէկուն մէջ սպասուհի Մառի, երէկ Ղալաթիայէն Սիրքէճի երթալու համար մակոյկ մը նստած միջոցին, ինքզինքը ծովը նետեց, վասն զի իր բարեկամներէն Թէվֆիգ և վաղեմի չարագործ Աճէմ Րիզա ետեւէն կ'երթային և վախցած էր թէ իրեն չարիք մը պիտի հասցնէին: Ոստիկանները ազատեցին Մառին և երկու մարդերուն հետ Ոստիկանութեան Դուռը ղրկեցին:

ԱԶԴ

Օսմ. Հանր. Պարտքի Վարչութեան

Օսմ. հանրային պարտքի վարչութիւնը նուազուրդի կը դնէ հետեւեալ նիւթերուն հայթայթումը: 6000 տրցակ տպագրական թուղթ, որուն օրինակները փափաքողներուն տրամադրութեան տակ դրուած են, յանձնելի յիշեալ վարչութեան, 1000 տրցակը յունիս 19-յուլիս 1ին յանձնելի, և դրամը վճարելի ամսէ ամիս՝ հաւասար քանակութեամբ: Առժամեայ նուազուրդը պիտի կատարուի յառաջիկայ չորեքշաբթի 26 մայիս-6 յունիս, ժամ 3ին (Ը. Թ.), վարչութեան կեդրոնատեղին, Պոլիս: Հայթայթելի ապրանքին արժէքին 100ին 10ը պիտի պահանջուի նուազուրդին մասնակցողներէն և վարչութեան սնտուկին պիտի յանձնուի: Մայիս 31-յունիս 12, երկուշաբթի օրը, ժամը 3ին (Ը. Թ.) պիտի կատարուի վերջնական նուազուրդը, 100ին 3 զեղչով:

—Օսմ. հանրային պարտքի վարչութիւնը նուազուրդի կը դնէ նաեւ զանազան թանձրութեամբ 800 ծրար Քարթօնի հայթայթումը, որուն օրինակը փափաքողներուն տրամադրութեան տակ դրուած է, յանձնելի յիշեալ վարչութեան, 400 ծրարը յանձնելի յուլիս 8/20ին և դրամը վճարելի 45 օր ետքը: Առժամեայ նուազուրդը որոշուած է մայիս 26-յունիս 7ին, ժամ 3ին (Ը. Թ.), վարչութեան կեդրոնատեղին, Պոլիս: Հայթայթելի ապրանքին արժէքին 100ին 30ը պիտի պահանջուի նուազուրդին մասնակցողներէն և վարչութեան սնտուկին պիտի յանձնուի: Մայիս 31-յունիս 12ին տեղի պիտի ունենայ վերջնական նուազուրդը, 100ին 3 զեղչով: 1—3

ՕԳՏԻ ՄՕՐՒԻ ՁԿԱՆ ՕՇԱՐԱԿ 1888
Եըլտըզ, Կ. Պոլիս, 13 դեկտ.
Պարոնայք Սգոդ եւ Պօուն,
Կը ցաւիմ որ պաշտօնական դիրքովս կարող չեմ փորձեր ընել, այլ համաձայն ուրիշներուն փորձերուն եւ այն բժշկաց որոց պաշտօն յանձնեցի փորձել զայն մեր հիւանդանոցաց մէջ, կը յայտարարեմ որ ձեր Մօրիւ ձկան իւղն իր այս վիճակին մէջ դիւրաւ խմուելով եւ մարսուելով, կը համապատասխանէ այն յատկութեանց զորս ախտաբուժական գիտութիւնն ի վաղուց անտի ուզած է, մանաւորապէս այդ յաջող պատրաստութեան մէջ: ՏՐ. Ս. Օ. ՄԱՎՐՈՅԷՆԻ ՓՕՇԱ
Բժիշկ Վեհ. Սուլթանի

ԱԶԳԱՅԻՆ

Վանայ առաջն. տեղապահ Տ. Ներսէս եպսկ. Ասլանեան որ մայիս 10ին Երզրումէն ճամբայ ելած էր իր պաշտօնատեղին ուղեւորելու համար, հաւանօրէն այսօր Վան կը հասնի: Ասլանեան Սրբազան Երզրումի մէջ քահանայական երեք ձեռնադրութիւն կատարեր է, մէկը Դիմիկ գիւղին, երկրորդը Արչունի գիւղին և երրորդը ուրիշ գիւղի մը համար:

—Ուսումնական Խորհուրդը իր երկամեայ շրջանի համարատուութիւնը պատրաստած ըլլալով՝ իր հաւաքական հրաժարականին հետ կը մատուցանէ Քաղաքական Ժողովի այսօրուան նիստին, պատրաստականութիւն յայտնելով շարունակել իր նիստերը մինչեւ յաջորդին ընտրութիւնը:

—Պատրիարքական փոխանորդ Տ. Գաբրիէլ եպիսկոպոս՝ ընկերակցութեամբ Տ. Ներսէս և Տ. Գնէլ վարդապետներու և Պատրիարքարանի Ա. գործակատար Տիգրան էֆէնտի Տէր-Ներսէսեանի՝ այսօր Ֆէնէրի Պատրիարքարանը կերթայ Յունաց Տ. Կոստանդիանոս Ս. Պատրիարքին անուան տօնախմբութիւնը շնորհաւորելու ի դիմաց մեր Ս. Պատրիարք Հօր:

—Էջմիածնէն կը հաղորդեն թէ Ս. Հայրապետը մտադիր է այս ամրան եղանակը Սաղմոսավանք անցընել, ոչ այնքան օդափոխութեան համար որքան այդ հին մենաստանը վերանորոգել տալու նպատակով:

—Կտակաքննիչ Յանձնաժողովը գումարուեցաւ երէկ Ազգ. Պատրիարքարանի մէջ և ձեռնարկեց պատրիարքական կոնդակի պատրաստութեան որպէս զի վարչական որոշման համաձայն հետզհետէ ղրկուի կտակատար և կտակընկալ հաստատութիւններուն:

—Սամսոնի Թաղ. Խորհուրդը հեռագրով խնդրած է Ս. Պատրիարքէն որ հրահանգ տրուի իրենց առաջն. տեղապահ Տ. Բագգէն վարդապետին՝ չմեկնիլ իր նոր պաշտօնատեղին, մինչեւ որ Պատրիարքարան հասնի յիշեալ Թաղ. Խորհուրդին կողմէ պատրաստուած գիր մը որ թղթաբերին յանձնուած է: Կ'երեւայ թէ Սամսոնի ազգայինները չեն ուզեր բաժնուիլ իրենց հոգեւոր հովիւէն որմէ այնքան գոհ են:

—Ինչպէս ծանուցինք արդէն, մայիս 16ին Թիֆլիզի մէջ տօնուեր է ռուսահայ վիպագիր Պերճ Պռօշեանցի գրական գործունէութեան քառասնամեակը: Այս առթիւ, կարեւոր կը համարինք քանի մը կենսագրական ծանօթութիւններ տալ Սօս եւ Վարդիթերի հեղինակին վրայ: Պերճ Պռօշեանց ծնած է Երեւանայ մօտ 1837 յունիս 3ին. 1851ին Ներսէս Ե. կաթողիկոսը որդեգրելով զայն, իր հիմնած Ներսէսեան վարժարանը դրած է ուր չորս տարուան շրջանէ մը ետքը ուսումնաւարտ ըլլալով, իր ծննդավայրը եղող Աշտարակ գիւղի դպրոցին մէջ ուսուցիչ եղած է. քանի մը տարի ետքը, Թիֆլիզ երթալով շարունակած է ուսուցչութիւնը և միանգամայն աշխատակցած՝ Մեղուի և Կռունկի. այս վերջին հանդէսին մէջ տպուած է իր առաջին վէպը:

1862 ին Պռօշեանց հիմնած է Թիֆլիզի մէջ Գայիանեան անունով աղջկանց վարժարան մը որ կրնայ համարուիլ Կովկասի Հայոց աղջկանց անդրանիկ վարժարանը, որմէ առաջ գտնուածները կարեւորութենէ զուրկ էին. այդ ատեններն էր նաեւ որ իր նախաձեռնութեամբ Թիֆլիզի քաղաքային թատրոնին մէջ սկսած են հայերէն ներկայացումներ տալ: Քիչ ետքը, հայ լեզուի և գրականութեան ուսուցիչ կարգուեցաւ Շուշիի թեմական հոգեւոր դպրոցին և այդ քաղքին մէջ հիմնեց հայ աղջկանց դպրոց մը. նոյնպէս հիմնած է Ագուլիսի աղջկանց դպրոցը, Աստարխանի թաղային երկսեռ դպրոցը, բարեկարգած է իր ծննդավայրին ծխական դպրոցը և այլն: 1879էն մինչեւ 85, Պռօշեանց տեսուչ եղած է Երեւանի և Կարսի դպրոցներուն և երկու տարի վերջը ուսուցիչ Թիֆլիզի Ներսէսեան վարժարանին, պաշտօն զոր վարած է մինչեւ 1898 սեպտեմբեր: Գալով իր գրական գործունէութեան, Պռօշեանց աշխատակցած է ռուսահայ պարբերական բոլոր հանդէսներուն և հետզհետէ հրատարակած է, առանձին հատորներով, Սօս եւ Վարդիթեր, Կռուածաղիկ, Հացի խնդիր, Շահեն, Ցեցեր, Բողք, Սկիզբն երկանց վէպերը և ուրիշ քանի մը երկեր: Պռօշեանց 1894ին հրատարակած է նաեւ Ա. Մասը իր Յուշիկներուն որոնց Բ. Մասը դեռ կը մնայ անտիպ: Հոգելոյս Գէորգ Դ. կաթողիկոսի հրամանով, արեւելեան աշխարհաբարի վերածած է Աւետարանը եւ ի վարձատրութիւն իր այդ աշխատութեան՝ Պռօշեանց արժանացած է «աստուածաբանութեան մագիստրոսի» տիտղոսին՝ հոգելոյս կաթողիկոսին կողմէ:

—Պաղտատի ազգայիններէն Մկր. Յովհաննէս էֆ. Աղեքսանդրեանց և իր քոյրը՝ Տիկին Սոֆի Գէորգեան իրենց սեփական երկու արտերը նուիրած են տեղւոյն եկեղեցւոյն: Ս. Պատրիարք Հայրը, որուն տեղեկագրուած էր այս նուիրատուութեան լուրը տեղւոյն առաջնորդարանին կողմէ, օրհնութեան կոնդակ մը յղեց այդ բարեսէր ամուսիններուն:

—Մայիս 13ին, երկարատեւ հիւանդութենէ մը ետք, Մոսկուայի մէջ մեռեր «Մամուլի գործերի աւագ տեսուչ» Պ. Զարմայր Մսերեանց: Հանգուցեալը Մսեր մագիստրոսի որդին էր և ռուսահայ գրականութեան մէջ ծանօթ դէմք մը. ատեն մը պատկերազարդ թերթ մը հրատարակած է ընտանիքներու յատուկ: Զարմայր Մսերեանց տպագրած է նաեւ իր հօրը քանի մը անտիպ գործերը: Հանգուցեալին որդիներէն մէկը, Լեւոն Մսերեանց, լեզուագիտական ուսումնասիրութիւններով կը զբաղի:

—Արաբկիրի առաջն. տեղապահ Տ. Մուշեղ Ծ. վարդապետ հեռագրած է Պատրիարքարան թէ Ակնայ մէջ բացուելիք որբանոցին համար պէտք եղած գոյքերը պատրաստ են և հարցուցած է թէ ո՞ւր պէտք է բանալ որբանոցը: Երէկ, Պատրիարքարանէն հեռագրով պատասխանուեցաւ որ վանքին մէջ եթէ տեղ կայ՝ հոն, իսկ հակառակ պարագային՝ քաղաքին յարմար շէնքերէն մէկուն մէջ կրնայ բանալ որբանոցը:

Տ. Մուշեղ վարդապետ՝ իր հովուական շրջանակին մէջ գտնուող օտար որբանոցներուն վրայ ընդարձակ տեղեկագիր մը ղրկած է Ս. Պատրիարք Հօր և կրօնական գիրքեր խնդրած է:

—Բազմավէպի մէջ կը կարդանք թէ նկարիչ Պ. Արսէն Շապանեան, որ Բարիզի հայ արուեստագէտներուն մէջ ուշագրաւ դիրք մը գրաւած է և որուն նկարները Բարիզեան Սալոնին մէջ կը ցուցադրուին քանի մը տարիէ ի վեր, արժանացեր է օֆիսիէ տ'Աքատէմիի պատուոյ աստիճանին:

—Ազգ. Հիւանդանոցի Հոգաբարձութիւնը կը ծանուցանէ թէ հանգուցեալ Աւետիս էֆ. Նազաշճեանի յուղարկաւորութեան առթիւ փոխան ծաղկեպսակի մէկ օսմ. ոսկի նուիրած է Հիւանդանոցին՝ Աստուածատուր էֆ. Մէրճիմէկեան:

Ըստ խնդրանաց Թաղիս բնակիչներէն Տէր Յակոբեան ընտանեաց՝ յառաջիկայ կիրակի, 23 մայիս, Ս. Երուսաղեմայ Պատր. Փոխանորդ Գեր. Տ. Գէորգ եպիսկոպոս Երէցեան հանդերձեալ է Ս. Պատարագ մատուցանել ի Ս. Եկեղեցւոջ Թաղիս ի հանգիստ հոգւոյ Աղեքսանդր էֆ. Տէր Յակոբեանի:

Ի դիմաց Թաղ. Խորհրդոյ
Ս. Աստուածածին եկեղեցւոյ Պէշիքթաշի
Վ. Ատենադպիր Ատենապետ
Բ. ԿԻՒԼՊԷՆԿԵԱՆ ԽԱՉԻԿ ԽՕՐԱՍԱՆՃԵԱՆ
Պէշիկթաշ, 19 մայիս 1899
355 1—2

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ԾԱՆՈՒՑՈՒՄ

Փոխանորդարանի Ազգ. Պատրիարքարանի

Բնիկ Պոլսեցի Տանապաշօղլու Սեդրաք Յովհաննէս Սեդրաքեան անուն 50 տարեկան, միջահասակ, անձամբ գէր և սեւաչեայ ազգայինը ութ ամսէ ի վեր անյայտ եղած է:

Կը յանձնարարուի արդոյ ազգայնոց, որ եթէ երբեք յիշեալ ազգայնոյն ո՛ւր, ողջ կամ մեռած ըլլալու մասին ո՛ր և է տեղեկութիւն ունին, հաճին իմաց տալ Պատրիարքարանիս ի գիտութիւն:

ԹՂԹԱԲԵՐ
ԱՅՍ ՕՐՈՒԱՆ

(Մայիս 30ի թերթէն)

ԽԱՂԱՂՈՒԹԵԱՆ ԴԵՍՊԱՆԱԽՈՐՀՈՒՐԴԸ.—Դեսպանախորհուրդին ռուս պատուիրակները առաջարկեր են ետ կենալ՝ բանակներուն մէջ հիմա գործածուած բազմահարուած ու արագահարուած հրացանները աւելի կանոնաւորելու գործէն: Միւս տէրութեանց պատուիրակները ըսեր են թէ իրենց կառավարութիւններէն մինչեւ որ հրահանգ չստանան, այդ մասին բան մը պիտի չկրնան պատասխանել:

—Կը հաստատուի այն լուրը թէ Դեսպանախորհուրդը յուլիսի սկիզբները իր աշխատութիւնները դադրեցնելով 1900ի գարնան վերստին պիտի գումարուի:

—Ջէնըրկէյութեան դէմ կարեւոր գիրք մը հրատարակող բրոֆէսօր Շթէնկէլի գերման պատուիրակ կարգուած ըլլալը պաշտօնապէս ծանուցուեցաւ անցեալ շաբթու: Տէրութիւններէն ոմանք հրաւիրուեր են կէս-պաշտօնական կերպով բողոքել այս անուանումին դէմ, բայց գերման կառավարութիւնը բնաւ կարեւորութիւն չէ տուած:

—Դեսպանախորհուրդին պատուիրակները կը կարծեն թէ իրաւարարութեան դրութիւնը ամէնուն կողմէ թէեւ պիտի ընդունուի, սակայն իրաւարար ատեանին տալիք որոշումը պարտաւորիչ պիտի չըլլայ: Այն տէրութիւնը որուն դէմ որոշում մը տրուի, եթէ ուզէ՝ պիտի չընդունի և ամէնէն վերջը պիտի կրնայ պատերազմական միջոցներու դիմել: Տէրութեանց պատուիրակները այս միջոցիս շատ գաղտնապահ են: Տեսակցութիւններու ատեն Լա Հէյի օդին և կամ հոլանտական յախճապակիներուն վրայ կը խօսին: Պատուիրակները գաղտնապահութեան համար երդում ըրած ըլլալով, թղթակիցներուն հետ տեսակցելէ կը զգուշանան: Ամերիկեան ու սպանիական պատուիրակները միեւնոյն օթէլը իջեւանած ըլլալով, Ամերիկացիները իրենց սենեակին դրանը առջեւ ամերիկեան դրօշ պարզած են, որպէս զի սպանիական պատուիրակները սխալմամբ ներս չմտնեն:

—Պարսիկ պատուիրակին օգնական կարգուած է Բեդերսպուրկի պարսկական դեսպանատան խորհրդական Միւմթազիւսսալթանա Միրզա Մէհմէտ խան:

ՖԻՆԼԱՆՏԻԱ.— Ծանուցուեցաւ թէ Ֆինլանտիոյ Ծերակոյտը մերժած է ռուս կառավարութեան զինուորական ծրագիրը: Ծերակոյտը որոշեր է Ֆինլանտիոյ բանակին թիւը 5000էն 12000ի բարձրացնել: Այդ բանակը առաջուան պէս ազգային բանակ մը պիտի ըլլայ և Ֆինլանտիայէն դուրս՝ միայն Ֆինլանտիան պաշտպանելու համար զէնքի պիտի դիմէ: Բանակին վերջին պահեստները Ֆինլանտիոյ սահմանագլուխէն դուրս պիտի չհանուին. միայն թէ երբ թշնամի մը Բեդերսպուրկի վրայ յարձակի, ան ատեն վերջին պահեստները ռուսական մայրաքաղաքը պաշտպանելու պիտի երթան:

ԾՈՎԱՀԷՆՈՒԹԻՒՆ ՉԻՆՈՒ ՄԷՋ.— Հոնկ-Քոնկէն կը հեռագրեն թէ Չինացի քանի մը հարիւր ծովահէններ Ծոճ անուն անգլիական շոգենաւի մը վրայ յարձակելով, 35,000 ֆր ի դրամ ու արժէքաւոր նիւթեր գողցեր են: Ծովահէնները կը յարձակին նաեւ վերջերս անգլիացիներուն տրուած կղզիներուն վրայ: Անգլիական զինուորներ պիտի ղրկուին բարեկարգութիւնը վերահաստատելու համար:

ԳԵՐՄԱՆԻԱ ԵՒ ԹՐԱՆՍՎԱԱԼ.—Թրանսվաալի կառավարութեան ներկայացուցիչ Տօքթ. Լէյտս որ Պէռլին կը գտնուի, քանի մը օրէ ի վեր յաճախ տեսակցութիւններ կ'ունենայ արտաքին գործոց նախարար Ֆօն Պիւլովի հետ: Տեսակցութեան առարկայ եղած խնդիրները գաղտնի կը պահուին:

ՓԻԼԻՓՊԻՆԵԱՆՆԵՐԸ.—Ամերիկայի հարիւրապետ մը յիսուն զինուորով Նէկրոս կղզին մէջ հեռագրական թելի մը նորոգութիւնովը զբաղած միջոցին, բնիկներուն կողմէ յարձակում կրեր է: Այդ դէպքին վրայ տակաւին լուր առնուած չըլլալով, կը կարծուի թէ հարիւրապետը ու իր մարդիկը գերի ինկած ըլլան բնիկներուն ձեռքը:

—Օթիս զօրավարը, առանց կարեւորութիւն տալու անձրեւներու եղանակին, որոշեր է զինուորական գործողութիւնները առաջ տանիլ:

ՊՐՈՒՔՍԷԼԻ մէջ, անցեալ երկուշաբթի, երեսուն հազար հոգի մեծ ցոյց մը ըրեր են կղերական կուսակցութեան դէմ: Ցուցարարները փողոցները պտտելով «սատակի՛ն կղերականները» գոչեր են:

ԿԱՐԿՈՒՏ ՀՈՒՆԳԱՐԻՈՅ ՄԷՋ.—Հունգարիոյ արեւելեան նահանգներուն մէջ խոշոր կարկուտ տեղալով՝ մեծապէս վնասեր է հունձքերուն:

Հեռագիր
ԱՅՍ ՕՐՈՒԱՆ

ԲԱՐԻԶ 1 Յունիս.—Վճռաբեկ ատեանին բովանդակ նիստը յատկացուեցաւ տիկին Տրէյֆիւսի փաստաբան Պ. Մօռնարի պաշտպանողականին: Փաստաբանը նախ կը յայտնէ թէ իր գործը ա՛լ աւելի դիւրացած է Պ. Պալլօ Պօբբէի լուսամիտ տեղեկագրովը և ընդհանուր դատախազին պերճախօս ճառովը: Յետոյ ինքն ալ Տրէյֆիւսի խնդրին պատմականը ընելով, նոր իրողութիւններ մէջ կը բերէ որոնք դատապարտեալին անմեղութիւնը կ'ապացուցանեն, Էսթէրհազիի յանցապարտութիւնը երեւան հանելով: Պ. Մօռնար կը վերջացնէ ըսելով որ կը յուսայ թէ ատեանը իր վճռով անմեղին պատիւը պիտի վերահաստատէ (բուռն ծափահարութիւններ):

—Մառշանի արշաւախումբը ոգեւորութեամբ ընդունուեցաւ: Այն բոլոր փողոցները՝ որոնցմէ արշաւախումբը պիտի անցնէր՝ զարդարուած էին: Հանրապետութեան նախագահը այսօր ընդունեց հազարապետը: Երեսփոխանական Ժողովը պատուոյ քուէ մը տուաւ Կալլիէնի զօրավարին և Մառշան արշաւախումբին:

ՀՌՈՄ.— Ընդդիմադիր ազատական կուսակցութիւնը՝ Պ. Պ. Ծանարտէլլիէ, Ճիօլիթթիէ և Բօրրինօ Վիլլայէ կազմուած մասնախումբ մը ընտրեց դահլիճին քաղաքականութեան դէմ մարտնչելու համար:

ՎԻԵՆՆԱ.—Կոմս Թուն և Պ. տը Զէլ այսօր նորէն միասին ընդունուեցան թագաւոր-կայսեր կողմէ: Կը յուսացուի թէ փոխադարձ զիջումներ պիտի ըլլան:

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

ՁԵՐԲԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆ
ՏԻՒ ԲԱԹԻ ՏԸ ՔԼԱՄ ԳՆԴԱՊԵՏԻՆ

ԲԱՐԻԶ, 2 յունիս.—Պատերազմական նախարար Պ. Քրանձի հրամանով՝ տիւ Բաթի տը Քլամ գնդապետը ձերբակալուեցաւ այս իրիկուն և Շէրշ Միտիի զինուորական բանտը տարուեցաւ:

(Ծ. Խ.—Պրիսսոն դահլիճին օրով Տրէյֆիւսի դատին վերաքննութեան հրամանագիրը տրուելէն ի վեր, Բաթի տը Քլամ գնդապետին ձերբակալութիւնը ամէնէն նշանակալից դէպքն է այս ցաւալի խնդրին՝ որ 1894էն ի վեր Ֆրանսան կը կրծէ: Սպասելով այդ ձերբակալութեան մանրամասնութեանց, կ'արժէ քանի մը տեղեկութիւններ տալ գնդապետին վրայ: Բաթի տը Քլամ՝ անձնասպան Հանրիի հետ միակ մարդն էր որ սկիզբէն ի վեր Տրէյֆիւսի դէմ նիւթուած մեքենայութիւնները կը վարէր: Կապոյտ թղթիկին գտնուելէն ետքը սկսող նոր քննութեանց և անկէ վերջն ալ խնդրին առած բոլոր երեւոյթներուն դէմ միշտ գնդապետը իր խափանարար դերը ունեցաւ, երբեմն վաւերագիրներ հաղորդելով (ինչպէս՝ այս անպիտան Տ...ի վաւերագիրը) Տրէյֆիւսի հակառակ թերթերու և կամ ուղղակի իր ունեցած ազդեցութեամբը գործելով. ինքն էր որ Էսթէրհազիի գործողութիւնները վարեց, խղդեց Բիքառի յայտնութիւնները՝ որոնք Էսթէրհազիին վրայ կը ծանրանային: Առաջին անգամ ըլլալով Զօլա կասկած յայտնած էր գնդապետին մեղապարտութեան վրայ. անկէ ի վեր ուրիշ իրողութիւններ հաստատած էին այդ կասկածը, ու վերջապէս կարգազուրկ եղած էր գնդապետը: Այսօրուան հեռագրին հաղորդած ձերբակալութեան գլխաւոր պատճառ կրնայ նկատուիլ Պ. Պալլօ—Պօբբէի տեղեկագիրը՝ որուն մէջ տեղեկաբեր խորհրդականը՝ Էսթէրհազին ամբաստանելով հանդերձ ծանր պատասխանատուութեան կ'ենթարկէր նաեւ տիւ Բաթի տը Քլամը:

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆ

ՓԱԿՈՒՄ

Օսմ. Քոնսոլիտէ Սէրի Դ.	Օ. Ո.	25	17 1/2
Ամէնէն բարձր գին	»	25	20
Ամէնէն վար գին	»	25	17
Ռումէլիի երկթ. գոց.	Ֆր.	132	—
Ամէնէն բարձր գին	»	132	75
Ամէնէն վար գին	»	132	

ԲԱՑՈՒՄ 21 Մայիս

Օսմ. Քոնսոլիտէ Սէրի Դ.	Օ. Ո.	25	17 1/2
Ռումէլիի երկաթուղի	Ֆր.	133	25
Օսմանիյէ		419	—
Ռէժի		316	
Օսմ. Պանքա		13	20
Քրէտի Ժէնէրալ Օթթմ.		6	20
Երկրագործական Պանքա		7	—
Սօս. Օթ. Շանժ է Վալէօր	Ա. Ո.	5	07
Օսմ. Ապահ. Ընկ.		4	27
Թրամուէյ բաժնեթ.		680	—
» Ժուիսանս		230	—
» պարտաթ.	Ֆր.	505	—
Տէրքոսի ջուրի ընկ.	»	295	—
Քարափ Կ. Պոլսոյ	»	467	—

ԴՐԱՄՆԵՐՈՒ ԸՆԹԱՑՔԸ

20 ֆրանքնոց	Ղրշ.	87	12
Անգլիական ոսկի	»	109	36
Բոլ էմբէրիալ	»	90	15
Քրիմից	»	52	04
Մէճիտիէ արծաթ	»	108	05
Մէթալիք	»	96	20
Րուպլի թղթադրամ	Օ. Ո.	8	59

ՓՈԽԱՆԱԿԱԳԻՐ

Լոնտոն 3 ամիս	Ղրշ.	109	25
» » » չէք	»	110	15
Բարիզ » »	Ֆր.	23	—
» » » չէք	»	22	84
Պէրլին անտոկոս չէք	Մարք	18	56
Վիեննա չէք	Ֆիոր.	10	93 3/4

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆՆԵՐ

ԼՈՆՏՈՆ, 1 Յունիս

Օսմ. Քոնս. Սէրի Ա.	Ա. Ո.	—	—
» » » Բ.	»	46	75
» » » Գ.	»	27	—
Դ.) բաց.	»	23	
) գոց.	»	23	—
[illegible] Գասապա	»	85	50
Օսմ. 3 1/2 0/0	»	78	—
Օսմ. [illegible] Պանքա	»	13	75
[illegible] Երկաթուղի	»	10	50
Եգիպտական Միացեալ	»	105	50
Անգլ. Քոնսոլիտէ		109	43
Հելլենական 5 0/0	»	44	—
Մոնոբոլ հելլենական 4 0/0	»	50	25
Ռանթ » 4 0/0	»	37	
Ռուսկ. փոխառ. 6 0/0 1888	»	36	—
» Նոր » 6 0/0 1892	»	84	25
Փոխան. Բարիզի վրայ	»	25	425
Դրամազեղչ	»	3	—

ԲԱՐԻԶ, 1 Յունիս

Օսմ. Քոնս. Սէրի Գ.) բաց.	Ղրշ	22	25
) գոց.	»	23	25
» » » Բ.	»	47	40
» » » Գ.	»	27	25
Օսմանիէ	»	419	—
Ռումէլիի երկաթուղի	Ֆր.	134	25
Օսմ. Ռէժի	»	316	—
Օսմ. Կայս Պանքա	»	595	—
Ֆրանս. Ռանթ 3 0/0	»	102	22
Քրէտի Լիոնէ	»	965	—
Պանք տը Բարի	»	——	—
Սուէզի բաժնեթուղթ	»		
Իտալական Ռանթ	»	96	45
Սպանիական արտաքին	»	65	65
Չէք Լոնտոնի վրայ	»	25	205
Դրամազեղչ	»	03	—

ՎԻՃԱԿԱՀԱՆՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ԵՐԿԱԹՈՒՂԵԱՑ

Արեւելեան երկաթուղիներու պարտատոմսերուն 176րդ վիճակահանութեան արդիւնքը
1 Յունիս 1899

Թ.	Ֆր.	Թ.	Ֆր.	Թ.	Ֆր.	Թ.	Ֆր.
352,152	300,000	554,347	1,250	533,382	1,000	1,252,400	1,000
1,699,357	25,000	625,225	»	602,534	»	1,298.121	»
193,133	10,000	686,909	»	639,097	»	1,447,057	»
702,412	»	1,127,656	»	721,111	»	1,500,723	»
536.597	2,000	1,263,160	»	781,953	»	1,591,163	»
686 907	»	1,483,059	»	810,436	»	1,618,895	»
1,425,402	»	1,563,546	»	865,607	»	1,767,590	»
1,550,770	»	1,584,944	»	909,075	»	1,777,452	»
1,959,546	»	1,604,949	»	966,662	»	1,788,105	»
1,961,070	»	220,240	1,000	1,075,4[illegible]7	»	1,884,052	»
19,639	1,250	274,788	»	1,185,206	»	1,961,069	»
121,879	»	352,151	»	1,194,352	»		
400,940	»	497,627	»	1,194,354	»		

400 ֆրանք շահող թիւեր

19,636	251,628	358,034	554,346	780,[illegible]57	1,040,135	1,273,175	1,577,495	1,777,455
7	9	5	8	8	1,0[illegible]6,546	1,298,122	1,580,63[illegible]	1,787,[illegible]46
8	30	358,781	9	9	7	3	2	7
40	258,116	2	50	60	8	4	3	8
42,316	7	3	592,921	781,951	9	5	4	9
7	8	4	2	2	50	1,300,806	5	50
8	9	5	3	4	1,075,436	7	1,584,941	1,788,101
9	20	400,936	4	5	8	8	2	2
20	265,036	7	5	803,276	9	9	3	3
63,351	7	8	602,531	7	40	10	5	4
2	8	9	2	8	1,075,556	1,310,206	1,591,161	1,822,166
3	9	402,011	3	9	7	7	2	7
4	40	2	5	80	8	8	4	8
5	272,586	3	602,616	810,437	9	9	5	9
116,466	7	4	7	8	60	10	1,599,606	70
7	8	5	8	9	1,100,191	1,404,126	7	1,843,306
8	9	411,561	9	40	2	7	8	7
9	90	2	20	865,531	3	8	9	8
70	274,786	3	603,236	2	4	9	10	9
121,876	7	4	7	3	5	30	1,602,526	10
7	9	5	8	4	1,103,181	1,404,841	7	1,844,351
8	90	419,691	9	5	2	2	8	2
80	291,661	2	40	865,606	3	3	9	3
138,166	2	3	610 901	8	4	4	30	4
7	3	4	2	9	5	5	1,604,946	5
8	4	5	3	10	1,119,356	1,411,101	7	1,884,051
9	5	420,416	4	882,191	7	2	8	3
70	295,656	7	5	2	8	3	50	4
140,441	7	8	625,221	3	9	4	1,618,891	5
2	8	9	2	4	60	5	2	1,885,681
3	9	20	3	5	1,125,721	1,425,401	3	2
4	60	427,426	4	909,071	2	3	4	3
5	299,556	7	639,096	2	3	4	1,633,636	4
143,936	7	8	8	3	4	5	7	5
7	8	9	9	4	5	1,447,056	8	1,888,926
8	9	30	100	937,401	1,127,657	8	9	7
9	60	442,301	683,211	2	8	9	40	8
40	314,256	2	2	3	9	60	1,666,856	9
144,126	7	3	3	4	60	1,465,036	7	30
7	8	4	4	5	1,185,207	7	8	1,912,951
8	9	5	5	940,931	8	8	9	2
9	60	468,686	686,906	2	9	9	60	3
30	318,736	7	8	3	10	40	1,680,021	4
152,176	7	8	10	4	1,193,551	1,468,901	2	5
7	8	9	702,411	5	2	2	3	1,918,741
8	9	90	3	954,891	3	3	4	2
9	40	497,626	4	2	4	4	5	3
80	322,116	8	5	3	5	5	1,699,356	4
169,676	7	9	713,641	4	1,194,351	1,477,696	8	5
7	8	30	2	5	3	7	9	1,939,761
8	9	509,491	3	966,661	5	8	60	2
9	20	2	4	3	1,197,126	9	1,704,271	3
80	328,636	3	5	4	7	700	2	4
192,371	7	4	721,112	5	8	1,483,056	3	5
2	8	5	3	986,411	9	7	4	1,946,361
3	9	514,106	4	2	30	8	5	2
4	40	8	5	3	1,203,081	60	1,717,256	3
5	350,551	9	741,106	4	2	1,497,391	7	4
193,131	2	10	7	5	3	2	8	5
2	3	529,266	8	988,921	4	3	9	1,959,547
4	4	7	9	2	5	4	60	8
5	5	8	10	3	1,209,921	5	1,739,351	9
205,756	352,153	9	747,591	4	2	1,500,721	2	50
7	4	70	2	5	3	2	3	1,961,066
8	5	533,381	3	997,796	4	4	4	7
9	354,866	3	4	7	5	5	5	8
60	7	4	5	8	1,252,396	1,550,766	1,743,241	1,971,121
220,236	8	5	750,031	9	7	7	2	2
7	9	536,596	2	800	8	8	3	3
8	70	8	3	1,002,696	9	9	4	4
9	354,901	9	4	7	1,263,156	1,563,[illegible]47	5	5
224,396	2	600	5	8	7	8	1,767,586	1,979,266
7	3	538,546	753,111	9	8	9	7	7
8	4	7	2	700	9	50	8	8
9	5	8	3	1,040,131	1,273,171	1,577,491	9	9
400	358,031	9	4	2	2	2	1,777,451	70
251,626	2	50	5	3	3	3	3	
7	3	554,346	780,056	4	4	4	4	

PHŒNIX FIRE OFFICE

ԱՌԱՋՆԱԿԱՐԳ ԱԳԼԻԱԿԱՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

ՏԱՐԵԿԱՆ ՀԱՍՈՅԹ Անգլ. Ոսկի 1,000,000

ՖԻՆԻՔՍ

Հիմնեալ ի Լոնտոն յամին 1782

ՖԻՆԻՔՍ, հիմնեալ աւելի քան մի դար առաջ, սոսկ հրդեհի ապահովագրութիւն մ'է՝ որոյ բաժնետէրք Անգլիոյ ամենահարուստ և հարգանօք գրամատէրեր են՝ ունենալով անսահման պատասխանատուութիւն։ Դրամագլուխը և պահեստի գումարը կը հասնի 4,000,000 անգլիական ոսկի։

ՖԻՆԻՔՍ ընկերութեան այխարհահռչակ առատաձեռնութեան մէկ գլխաւոր ապացոյցն է 20,000,000 Անգլիական ոսկւոյ գումարն զոր ցարդ վճարած է հրդեհի վնասներուն համար։

ESTABLISHED 1782

ՖԻՆԻՔՍ ընկերութիւնն կ'ապահովագրէ ընդդէմ հրդեհի և կայծակի՝ կալուածք, կարասիք և ապրանք՝ յոյժ նպաստաւոր պայմանօք և մրցնարդութեամբ առաջարկելով, որ ունիմք լիագոր իշխանութիւն կարգադրելու անմիջապէս մեր ապահովագրելոց կրած վնասները։

Հ. ՍՈՒՋԱՆ և Ընկ. ընդհ. գործակալք Կ.Պոլսոյ, Պուլկարիոյ և Սեւ Ծովու եզերաց, Ղալաթիա, Պանք Օթոմանի վարի քովը Վիթալիս խան, գետնայարկ Թիւ 1

Կ'ՈՒԶԷՔ ՈՒՆԵՆԱԼ եղանակին համեմատ անգղիական և գաղղիական գործարաններու լաւագոյն և դիմացկուն քոսթիւմներ, բանթօլօններ, տեսակ տեսակ շալագներ. անգամ մը ուրիշ տեղ երթալէ առաջ, դիմեցէք Պահճէ-Գաբու Համիտիէ ճամբուն Թիւ 38, Ցովհաննէս Կիւմուշեանի վաճառատունը։ 39—70

ԼԱ ՆԻՒ-ԵՈՐՔ

ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԸՆԿ.

Ամենահին Միջազգային Ընկ.ն

Կենաց վրայ ապահովագրութեան

Տնօրէնութիւն յեւրոպա

Բարիզ 1 և 3 Լը Բէլթիէ փողոց (Պուլվառ տէ զ'Իդալիէնի անկիւնը)։ Ընկերութեան շէնքերն այժմ կը վերաշինուին, որով իր գրասենեակներն առժամաբար փոխադրուած են Նոդռ-Տամ տէ Վիքդուառ փողոց Թ. 42։

1898 Յունուար 1ին ամբողջովին իրականացած երաշխաւորութեան պատրաստ գումարն է ՄԷԿ ՄԻԼԻԱՌ ՔԱՌԱՍՈՒՆ ՄԻԼԻՈՆ Փր.։ Ապահովագրութիւն որ կը բանի՝ 4,545,160,943 Փր.։ Ընկերութեան հիմնուելէն ի վեր՝ 1845՝ ապահովագրեալներու վճարուած՝ մէկ միլիառ 320 միլիոն։

1898ին հնչուն դրամով վճարելի շահերն են 14,400,000 Փր., 1897էն 1,424,000 Փր. աւելի։

Լ ՆԻՒ ԵՈՐՔ ունի 300,000է աւելի անդամ, որոնք Ընկերութիւնը կը կազմեն, որոնց կը պատկանի Ընկերութիւնն և որոց կը վերաբերին Ընկերութեան բոլոր շահերը։ Եթէ մասնակից էք, և կամ առկաւին չէք, խիստ շահեկան է ձեզի համար ճանչնալ Ընկերութեան մասնաւոր կարգադրութիւնները։ Օրինակի համար մանրամասն տեղեկութիւններ ուղեցէք իբրեւ հասութաբեր գործ ապահովագրութեան վրայ որ հարիւրին չորս երաշխաւորեալ տոկոս ունի. նոյնպէս տարեվճարներու ետ տըրուելու ձեւով ապահովագրութեան վրայ, ի դէպ մահու որոշեալ ժամանակամիջոցի մէջ։ Աւելի ընդարձակ տեղեկութիւններու համար դիմել առ

Տնօրէնութիւն ի Թուրքիա
Ճ. ՈՒ. ՀՈՒԻԹՕԼ ԵՒ ԸՆԿ.
Քննիչ-Պատուիրակ
Ա. ԶՈՒՀՐԱՊԵԱՆ
Վօյվօտա փողոց Վիթալիս խան Ղալաթիա

ՖՐԵՏ. ԼԷՅԼԱՆՏ ԵՒ ԸՆԿ.
ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Լիվըրբուլ և Արեւելեան Գիծ- Բոսֆոր շոգենաւերը

Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ
Վիքդորիան	10500	Ֆլավիան	3500
Առմէնիան	10500	Իպէրիան	3500
Քէսդրիան	10500	[illegible]	3600
Լանքասդրիան	9000	Ալճէրիան	2500
Ֆիլատէլֆիա	9000	Արապիան	3500
Գոլոմպիան	8000	Աթէնիան	2500
Ջորճիան	8000	Անտալուզիան	2500
Բոսդոնիան	8000	Ալզաշիըն	2500
Վիրճինիան	8000	Լէսպիան	2000
Գալէտոնիան	3700	Մինօ	900
Գավոնիան	3700	Օբօրդօ	800
Ջամինիան	3700	Լիսպօն	800
Ճապիան	3500		

Ապրանքի տէրերէն կը խնդրուի իրենց ապրանքն այլուր փոխադրելու կամ Ղալաթիոյ մաքսատունէն հանելու համար իրենց հրահանգը գրել շոգենաւին ժամանումէն 24 ժամ առաջ։

Աւելի տեղեկութեանց համար դիմել առ ԷՏՎԱՐ ԼԱՖՈՆՏԷՆ
Մէհմէտ Ալի փաշա խան, Թիւ 1
Ղալաթիա

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1852

ՏԸՐ Ս. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ-ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺՔ

396 ՄԵԾ ՓՈՂՈՑ ԲԵՐԱ 396

(Տուննէլ դուրսելուած վայրէ յառաջ, ձախ Զօկրաֆեանց քով)

Կատարելագործեալ գործիքներու միջոցաւ ամենաստոյգ ցաւած ակռաներն ձի անցաւ կը լեցնեն. ցաւող ակռաները բուժուած վերագրանալու պայմանաւ։

Նորաձեւ եղանակաւ, ոսկի, ճակուճու, և դիմացկուն արհեստական ակռաներ կը պատրաստեն, յար և նման բնականին, գեղեցկութեան զոտորկել, ծամելով, և շատ երկարատեւ պրաչխաւորութեամբ։

Բերնի հիւանդութիւնք կատարելապէս կը բուժուին ինչպէս նաեւ մշտաբուժութեան ցաւերը և ամենակատարելագործեալ ապարանները միջոցաւ, առանց ցաւի անզգայացութիւն.

Ե. Գ. Զմեաները կիրակի օրերն ալ, (Սրբի կէս օր) ինչպէս նաեւ ամեն օր, (Սրբի կէս ժամ) հիւանդ կընդունին Բերայի գործատեղին։

Գաղղիացւոց կրթութեան քննել բոլոր բնակարանն, Թիւ 1 Խթէմլիմ փողոց։

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ

Ընդմէջ Հուլ, Կ. Պոլսոյ և Օտեսայի

Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ
Ալպանօ	1089	Դօմօ	1487	Հուգօ	1016	Մալմօ	724	Ռօզարիօ	186
Ալէքթօ	3607	Դօնկօ	2906	Հրատնօ	1595	Մարէնկօ	2273	Սաֆֆօ	1118
Անճէլօ	1541	Դօրսօ	895	Հիրօ	775	Մարչէլլօ	3709	Սիրիօ	1735
Արիօսդօ	2377	Դէտօ	4811	Հիտալկօ	1581	Մէթարօ	3557	Սիլվիօ	1153
Պասանօ	1822	Դօմինօ	937	Հինտու	3720	Միլօ	1037	Սրէրօ	1200
Պօրօտինօ	1264	Դուրօ	2833	Հօրատիօ	3600	Մոնդէալէլլօ	1725	Թասսօ	1328
Պրավօ	1076	Դրագօ	1713	Հումպէր	596	Մուրիլլօ	2419	Թ. Ուիլսըն	1546
Պրինօ	841	Դինամօ	504	[illegible]	2354	Նէրօ	1083	Թօրիօ	3827
Պըֆֆալօ	4431	Էպրօ	2464	Իտահօ	5540	Օհիօ	4100	Թօլէտօ	1470
Քէյրօ	1671	Էլտօրատօ	1520	Ժիւնօ	1080	Օնթարիօ	4036	Թօրրինօ	487
Գալիբսօ	1337	Էրգօ	1431	Ջէյսօ	1053	Օրլանտօ	1535	Ուրպինօ	2439
Գամէօ	1244	Ֆիտօ	954	Քօլպինօ	2307	Բալէրմօ	1637	Վասօ	1914
Գաթօ	1094	Ֆինլանտօ	1822	Քօվիօ	1700	Բօլօ	540	Վոլօ	1289
Չիգագօ	2729	Ֆլամինկօ	849	Լէօ	1958	[illegible]	2229	Վոլթուրնօ	2896
Սիսէրօ	1834	Ֆրանչիսքօ	4582	Լէանդրօ	2272	[illegible]	1663	Եէտօ	1850
Գլիօ	2697	Կալիլէօ	2060	Լիվօրնօ	1643	Բօլլօ	1613	Զէնօ	1200
Գոլօրատօ	4235	Կիւլանօ	1243	Լօրէնզօ	3191	Ռօմէօ	1789		

Տուրօ շոգենաւը, նաւապետ Բէյն, ընդհանուր վաճառքով Հուլէն հոս հասած է։

Մուրիլլօ շոգենաւը, նաւապետ Ճօնսթըն, ընդհանուր վաճառքով այժմ կը բեռնաւորի իջել և ամսոյս 25ին պիտի մեկնի ուղղակի Պոլիս գալու համար։

Դիմել առ գործակալ Ֆ. ՀԻԼՏ ԷՆՏ ՐԻՉՕ
Թիւ 17—18, Քիւչիւք Մէյէթ խան, Ղալաթիա

ՕՍՄ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԴՀ. ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԻՄՆՈՒԱԾ

Վեհափառ Սուլթանին Կայսերական Իրատէով

Որ կը կրէ 2/14 Օգոստ. 1892 Թուականը (...0 Սէֆէր 1310)

Գործակալ, Ղալաթիոյ մէջ
Պ. Ալպէր Սիմըն
Ցակորեան խան, Վօյվօտա փողոց
Թիւ 67

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Հրդեհի, արկածներու, փոխադրութեանց եւ կեանքի վրայ

Ընկերութեան կեդրոնատեղին Կ. ՊՈԼԻՍ Եէնի խան, Բարաքէօյ Ղալաթիա

Գործակալ, Պոլսոյ կողմը
Օսմ. Պանքայի մասնաճիւղը
Եէնի ճամի հավլուսը փողոց,
Օսմ. Նամակատան դէմը

Ընդհ.-գործակալ Պոլսոյ կողմը Պ. Ի. Զասօֆ
Մարբուճճըլար, Զարշըլը խան, Թիւ 21 194

ՊԱՑՊԼ ՀԱՈՒՍԻ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Բառարան Ս. Գրոց, 625 երեսներէ կը բաղկանայ և զարդարուած է աւելի քան 223 գեղեցիկ պատկերներով։ Կը պարունակէ Ամերիկայի և Եւրոպայի մէջ Սուրբ Գիրքը քննող գիտնոց հետազօտութիւններուն արդիւնքը։ Գրքին մէջ գրուած տեղեկութեանց ճշդութեան մասնաւոր խնամ տարուած է։

Կը յանձնարարուի որ հոգեւորականներ, ընտանիքներ և անհատներ այս գիրքէն մէկ օրինակ ստանան, և գործածեն զայն իբրեւ սատար, երբ կ'ուսանին ի մենջ Սուրբ Գիրքը։

Գրքին գինը մէկ մէճիտիյէ է, թէեւ կ'արժէ աւելի քան երկպատիկը։

Տղայոց Աւետաբեր, ամսաթերթ պատկերազարդ, տարեկան բաժանորդագին 6 ղրշ.։ Կը պարունակէ զանազան տեսակ պատկերներ, նաև բարոյական և հրահանգին մանր յօդուածներ։ Շատ օգտակար ամէն պզտիկի։

Կը ծախուի Պայպլ-Հաուսի գրատան մէջ ի Փինճանճըլար Եօգուշու։ 173

ՌՈՍԻԱ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

1881 Մարտ 20 ի կայս. Իրատէով արտօնեալ Ընկերութեան կեդրոնատեղին Բեթերսպուրկ Ընկերութեան ապարանքը, Մեծ Մորսքայա 37 Ապահովագրութեանց ճիւղեր ՀՐԴԵՀ.— ԿԵԱՆՔ.— ՓՈԽԱԴՐՈՒԹԻՒՆ.— ԱՐԿԱԾՔ.

Ընկ. դրամագլուխ ամբողջովին վճարուած 10,000,000 Փր.
Երաշխաւորութեան գումար 82,500,000 »
1895 ի հասոյթք 25,000,000 »
1881 էն ի վեր Ընկերութիւնը իր ապահովագրեալներուն վճարած է մօտ 100,000,000 »

Ընկերութեան քննիչ ի Կ. Պոլիս Ա. ՀԻՒՐՄԻՒԶ

Ղալաթիա, Բուլուքիճի խան (Քէօբրիւլիւ Մեհմետ)

Ընդհ. Գործակալ Թուրքիոյ համար ԹԷՕՏՈՐ ԲԷՐՐԷՆ

Լ'ԱՆՔՐԸ

ԱՐԵՒԵԼՔԻ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆՑ ԱՄԵՆԷՆ ՀԻՆ, ՀԱՄԲԱՒԱՒՈՐ ԵՒ ՏԱՐԱԾՈՒԱԾ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆԸ

Երաշխաւորութեան գումար 147 միլիոն.

1871էն մինչեւ 1897 վճարուած գումար 239 միլիոն։

ՎԱՐՉԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴ

Պ. Պ. Կոմս Էտմոն Ջիչի, կայս. և Թագ. մասնաւոր խորհրդական, Նախագահ
» Ռուտոլֆ Հօեօս, Դեր-Նախագահ.
» Ժօզէֆ Հօեօս, կայս. և Թագ. մասնաւոր խորհրդական.
» Գոլոմոն Նաքօ, » » » »
» Անթուան Բրօքէշ տ'Օսթէն.
Թէոտոր Բոնձէն
Ժան տը Վէնինկ-Ինկէնհայմ

Կառավարութեան Քոմիսէր
Պ. ԺԱՆ ՄԻՒՔ, կայս. և Թագ. Նախարարական խորհրդական
Ընդհանուր գործակալ. ԼԻՕՆԷԼ ՊՕՆՏԻ

ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ. Բերա, Թիւնէլի հրապարակը, Սարաֆօղլուի տուն։
ԱՐԵՒԵԼՔԻ ՀԱՄԱՐ 176

COMP RUSSE

NAVIGATION A VAPEUR ET DE COMMERCE

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒՍՑԻՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Շաբթուան երթեւեկութիւնք

Դշ. 18 30 Օտէսա ժամը 4ին յետ միջօրէի։
Դշ. 19 31 Իզմիր, Բիրէ, Աղեքսանդրիա ժամը 10ին միջօրէէն առաջ (հաղորդակցութեամբ Աղեքսանդրիա, Բորտ-Սաիտ, Եաֆա, Պէյրութ եւ Քիոս)։
Եշ. 20 1 Օտէսա ժամը 10ին միջօրէէն առաջ։
Եշ. 20 1 Ինէպօլու, Սինօպ, Սամսոն, Օրտու, Կիրասոն, Տրապիզոն, Ռիզէ եւ Պաթում ժամը 1ին յետ միջօրէի։
Ուր. 21 2 Օտէսա ժամը 4ին յետ միջօրէի- 567

ՔԻՒՆԱՐՏ CUNARD

ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ

Ուղիղ գիծ երթեւեկութեան ընդմէջ Լիվըրբուլ և Պոլսոյ գիծ

Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ
Ումպրիա	7718	Քոթնիա	4531
Էդրուրիա	7718	Սամարիա	3574
Սէրվիա	7391	Մարաթոն	2403
Ուբրանիա	7268	Սղլա	2853
Բավոնիա	5587	Սարաքոսա	2166
Սէֆալոնիա	5547	Փարիֆա	2243
Գալլիա	4809	Բալմիրա	2144
Սիթիա	4557	Բրինիասա	1898
Ալէբբօ	2143	Մառոգգօ	1855
Քէտար	1876	Քամբանիա	12950
Շէրպաւրկ	1614	Լուքանիա	12950
Գազալոնիա	4845		

Ալէբբօ շոգենաւը, նաւապետ Հուիթսըն, յունիս 2/14ին Լիվըրբուլէն հոս կը սպասուի ընդհանուր վաճառքով։

Դիմել առ ԹՈՄԱՍ Զ. ՃՕԼԻ գործակալութեան
Thomas C. Joly

Մէյմանէթլի խան. Թիւ 6, 7, 8, Ղալաթիա, Քարա Մուսթաֆա փողոց։ 571

EMULSION SCOTT

ՍԳՕԹԻ ՕՇԱՐԱԿԸ

աշխարհի մէջ լաւագոյն դեղն է

ԵՐԱԽԱՆԵՐՈՒ ԵՒ ՏՂԱՅՈՑ

ամէն տեսակ հիւանդութեանց համար։

Գործարանին նշանը

Ամենէն ախորժաշամ ձկան իւղն է «իբոֆօսֆիթ տը շօ է տը սուտ» ի հետ խառնուած։ Տղայք հաճոյքով կ'ուզեն ճաշակել զայն։ Բնաւ ուրիշ դեղ մը ասոր չափ ազդեցիկ չէ, բուժելու համար

ՀԻՒԾԱՑԸ, ԽՈՅԼԸ (ըլրաճա),
ԱՆԱՐԻՒՆՈՒԹԻՒՆԸ, ԾԻՒՐՈՒՄԸ,
ՄԱՆԿԱՆՑ ՈՍԿՐԱԹԵՔՈՒԹԻՒՆԸ,
ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՎԱՏՈՒԺՈՒԹԻՒՆԸ,
ԹՈՔԻ ՏԿԱՐՈՒԹԻՒՆԸ, ՀԱԶԸ,
ՀԱՐԲՈՒԽԸ, ՆԻՀԱՐՈՒԹԻՒՆԸ,
և ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ՏԿԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Կը ծախուի բոլոր դեղագործներուն և դեղավաճառներուն քով։

Ներածողներ ի Կ. Պոլիս. ՀԱՄՄԷՐ ԵՒ ՀԱՒԸԼ

ՄՈՍ

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Լիվըրբուլ, Պօրտօյի, Մէյտիթէրանէան և Սեւ Ծովի գիծ- Բոսֆոր շոգենաւերը

Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ
Բամսէս	3000	Թիպտ	3500
Անտիս	3000	Նէքթիս	2400
Թէյպըր	3000	Օսայրիս	2750
Քէանոբուս	3000	Բէլա	2350
Ձերսս	3000	Սֆինքս	2000
Օտմոնիք	3000	Գառնըքի	1500
Գարքօֆիս	2500	Կիւլէն	1500

Դիմել առ Ճ. Վ. ՎԻԹՕԼ և Ընկ. Ուիթոլ խան
ՃԷՄՍ ՄՈՍ և ԸՆԿ.
568 31, Ճէյմս Սդրիդ Լիվըրբուլ

Արտօնատէր ԶԱՐԵՀ ԽՈՒՍՈՒՖԵԱՆ

«ԱՐԵՒԵԼՔ»Ի ԹԵՐԹՕՆԸ (35)

ԼՈՒԻ ԲՈՒՍՆԱՐ

ԲԱՐԻԶՑԻ ՍՏԱՀԱԿ ՄԸ

ԱՇԽԱՐՀԻ ՇՈՒՐՋԸ

Բ. ՄԱՍ

ԾՈՎԱՀԷՆՆԵՐԸ

Մարտանաւը միշտ կ'երեւար իր լապտերներով՝ որոնք փարոսներու պէս կը վառէին շարունակ։

Անշուշտ հեռուէն կրցած էր տեսնել անորակելի յարձակումը՝ որուն քիչ մնաց զոհ պիտի երթար Վիլ-տը-Սէն-Նազէր։

Ուրիշ զարմանալի կէտ մըն ալ կար։

Ինչպէ՞ս կրնար ըլլալ որ մարտանաւը տեղեկութիւն ունէր այդ յարձակումէն։

Ասիկա պիտի գիտնանք քիչ մը վերջը։

Էֆլէռ միշտ անշարժ կը մնար և Վիլ տը Սէն-Նազէրի նաւապետը վերջին ծայր մտահոգ էր ատոր համար։

Ի՞նչ պիտի կրնար ընել եթէ որսանաւը երկրորդ յարձակում մըն ալ ընելու ըլլար։

Այդ միջոցին մարտանաւը կրկին իր նշաններուն սկսաւ։

Նաւապետը հասկնալով անոնց ի՛նչ ըսելը, մեծ սիրտմաշուքի մը մէջ ինկաւ, բոլորովին յուսահատ վիճակի մը մատնուած։

Էֆլէռ կը ծանուցանէր իրեն թէ ղեկը չէր գործեր և օգնութիւն կը խնդրէր Վիլ-տը-Սէն-Նազէրէն, ըսելով միանգամայն որ կաթսան պայթեցնել իսկ աչք առնելով կարելի եղած արագութեամբ դէպ ի իրեն փութար։

Վիլ-տը-Սէն-Նազէրի հնոցպանները ձեռքերնին ինկած ածուխը հնոցին մէջ կը նետէին կաթսան շափազանց տաքցնելու և նաւուն գնացքն ալ արտաքոյ կարգի արագացնելու համար։

Նաւը խենթի պէս կը սուրար։

Նաւապետը միշտ հոս ու հոն կը վազէր շարունակ պոռալով.

—Տաքցուցէ՛ք, միշտ տաքցուցէք։

Հնոցպաններէն շատեր մարած գետին կ'իյնային։

Ուրիշներ կը յաջորդէին անոնց։

Ու նաւը կը սուրար միշտ խենթի մը պէս։

Կամրջակին վրայ ամէն մարդ սեւ նաւուն տեսիլքէն կրած տպաւորութիւնները կը պատմէր իրարու։

Ամէնքն ալ մէյմէկ բան ունէին ըսելու։

—Նաւուն վրայ մարդ չի կար, կ'ըսէր մէկը։

—Բայց ղեկին քով մէկը տեսայ ես, հսկայ մը՝ կը պատասխանէր ուրիշ մը։

—Ես ալ քսանէ աւելի մարդիկ տեսայ՝ որոնք երեսի վրայ պառկած էին։

—Սեւ սեւ թնդանօթ մը կար սեւ աշտարակի մը վրայ։

—Դրօշակ ունէ՞ր։

—Ո՛չ։

—Բայց այո՛։

—Ես անգամ դրօշակ մը նշմարեցի, սեւ դրօշակ մը՝ որուն վրայ կարմիր խաչ մը կար և վառվռուն գիրերով բան մը գրուած էր։

—Բայց այդ տեսակ դրօշ մը ո՞ր ազգին կը կարծէք որ պատկանի։

—Բնականաբար ոչ մէկ ազգի. այդ ձեւ դրօշակ մը ծովասպատակները միայն կ'ունենան։

Լուսեղէն հեռագիրները կը շարունակուէին միշտ Էֆլէռէն։

Զրահաւորին հրամանատարը շարունակ կ'ըսէր ծովային հեռագրի միջոցաւ.

—Առաջ չենք կրնար կոր երթալ. մաս մը անգամ չենք կրնար դէպի ձեզ շարժում մը ընել, օգնութեան հասէք մեզի։

Այս ճախորդ լուրը կը զգետնէր Վիլ-տը-Սէն-Նազէրի նաւապետը։

Ո՞վ ուրեմն իր նաւը պիտի պաշտպանէր աւազակներուն դէմ։

Իր այդչա՜փ վարպետութիւնը օգուտ մը չըմ՞պիտի ունենար արդեօք։

Ինչպէ՞ս կ'ըլլար որ որ զրահաւոր մը՝ իրմէ օգնութիւն սպասուած վայրկեանին անշարժութեան կը դատապարտուէր և չէր կրնար մատ մը տեղ յառաջանալ։

Շատ գէշ կացութեան մը մէջ ինկած էր խեղճ մարդը։

. . . .

Մեզ չահագրգռող այս երեք նաւերուն ալ գործողութեանց եղանակներուն ամբողջովին տեղեկանալու համար, պէտք է քիչ մը առեն ընթերցողները Էֆլէռ մարտանաւը փոխադրենք։

Ամէնէն փափուկ պաշտօններէն մէկը յանձնուած էր այդ մարտանաւին՝ այն է հսկել Ափրիկէի ծովեզերքներուն շուրջը՝ գերեվաճառներու և ծովահէններու նաւերը արգիլելու համար։

Մարտանաւին հրամանատարը, Վալըրեօ՝ ամէն կերպով այդ պաշտօնին ընդունակ սպայ մըն էր, ուրկէ թէ՛ գերեվաճառները ահաբեկած էին և թէ՛ ծովասպատակները։

Ո՞վ գիտէ, թերեւս նոյն իսկ ծովահէններու նաւ մը հալածելու ելած էր։

Ծիշդ առենին կրցած էր Վիլ-տը-Սէն-Նազէրի հասկցնել գլխուն գալիքը, ինքն ալ կարելի եղած արագութեամբ դէպ ի անոր առաջանալով։

Երեք քիլոմէթր հեռաւորութիւն մը կը մնար երկու նաւերուն միջեւ։

Այդ վայրկեանին ընկղմիչ նաւը Վիլ-տը-Սէն-Նազէրի վրայ կը սուրար։

Կատաղութեան աղաղակ մը արձակուեցաւ զրահաւորէն։

Վալըրեօ հրամանատարը տեսած էր յարձակումը։

—Ցառա՜ջ, շոգեպի՛նդ, պոռաց բոլոր ուժովը։

Էֆլէռ սուրալ սկսաւ հովին պէս։

Հրամանատարը պատերազմի հրամանը տուած էր։

Բոլոր նաւաստիները իրենց տեղը անցած էին, զէնքը ձեռքերնին պատրաստ բռնած։

Ցանկարծ՝ զրահաւորին ստորնայարկէն խուլ պայթում մը լսուեցաւ, որուն ուրիշներ ալ հետեւեցան։

Սուր աղմուկ մը կը լսուէր և հազար ու մէկ ծակերէ շոգին դուրս կը սուրար ուժով։

Մեքենաներու բաժնէն ցաւի աղաղակներ կ'ելլէին։

Ամէնքն ալ համր, նաւաստիները քարացածի պէս կեցած էին իրենց տեղերը։

Թերեւս նաւը օդը պիտի ելլէր։

Հրամանատարը տժգունեցաւ։

Ցետոյ նաւուն ստորին բաժանումները տանող սանդուխին գլուխը խոյացաւ, ըէվոլվէրը ձեռքը։

Մարդ մը վեր կ'ելլէր դողդողելով։

—Կեցի՛ր, ըսաւ գոռացող ձայն մը։

Հրամանատարն էր որ մարդուն դէմը կեցած՝ ռէվոլվէրը անոր ճակտին կը կըրթնցնէր։

Խեղճ մարդը վայրկեանի մը չափ իր հրամանատարին նայեցաւ ահաբեկած։

Ուզեց յառաջանալ, բայց բոլորովին ուժասպառ եղած ըլլալուն, չկրցաւ։

Ու գետին գլորեցաւ մռմռալով.

—Մեռա՛յ, հրամանատար։

Արդարեւ սոսկալի վիճակ մը ունէր խեղճը։

Վառօդի այրուցքներ կային մարմնին չորս կողմը։

Շոգին մրկած էր զինքը։

Փորը բացուած էր և աղիքները մասամբ դուրս ինկած էին։

Հրամանատարը սրտի սեղմում մը ունեցաւ։

Ցետոյ մարդուն մարմինը մէկդի առաւ ու կը մտածէր մեքենաներու բաժանումն իջնել, երբ բարձրահասակ երկու մարդիկ իր դէմը ցցուեցան։

Անկարելի էր գիտնալ անոնց ուր տեղէն գալը։

—Հրամանատա՛ր աղաղակեցին երկուքն ալ միեւնոյն ատեն։

—Ի՞նչ է հարցուց հրամանատարը, գրեթէ յանկարծակիի եկած. ի՞նչ է, տղքմէ՞ն։

—Հրամանատա՛ր, դուք տէրն էք նաւուն, բայց ձեր տեղը վարը չէ։ Հոն շատ մը վիրաւորներ կան, և ուր որ վիրաւոր ըլլայ, իմ պաշտօնս է անոնց մօտ գտնուիլ։

(Շարունակելի)